

СПИДИ АД

гр.София

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА

31 ДЕКЕМВРИ 2017 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ.....	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4
1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА.....	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА....	7
3. МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ.....	35
4. РЕПУТАЦИЯ И ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	36
5. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ.....	38
6. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ.....	39
7. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ.....	39
8. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ.....	41
9. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ.....	42
10. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	43
11. ЛИХВОНОСНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	44
11.1 ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	44
11.2 ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ.....	45
12. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ.....	47
13. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	47
14. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	50
15. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ.....	50
16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ.....	50
17. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.....	51
18. ПРИХОДИ.....	52
19. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	52
20. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ	53
21. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	53
22. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	53
23. ДРУГИ РАЗХОДИ	54
24. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ/(ПРИХОДИ), НЕТНО.....	54
26. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ И ДИВИДЕНТИ.....	55
27. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	56
28. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	58
29. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	59
30. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА НОВИ МСФО.....	67
31. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	72

ГРУПА СПИДИ АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2017 година

	Приложения	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
АКТИВИ			
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ			
Машини и съоръжения	3	34,468	33,818
Репутация и други нематериални активи	4	22,438	22,938
Отсрочени данъчни активи	5	265	201
Други дългосрочни вземания	8	213	208
		57,384	57,165
ТЕКУЩИ АКТИВИ			
Материални запаси	6	417	613
Търговски вземания	7	19,716	19,789
Други вземания и предплатени разходи	8	3,538	2,922
Парични средства и парични еквиваленти	9	12,663	11,067
		36,334	34,391
		93,718	91,556
ОБЩО АКТИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
Капитал, отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството - майка			
Основен акционерен капитал	10.1	5,378	5,336
Резерви	10.2	19,341	19,738
Неразпределена печалба	10.3	20,796	19,655
		45,515	44,729
Неконтролиращо участие		-	-
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		45,515	44,729
ПАСИВИ			
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Дългосрочни лихвени задължения	11	13,652	15,823
Отсрочени данъчни пасиви	5	963	1,060
Правителствени финансираня	12	439	671
Дългосрочни задължения към персонала	13	157	101
		15,211	17,655
ТЕКУЩИ ПАСИВИ			
Текуща част от дългосрочни лихвени задължения	11	8,557	7,563
Търговски задължения	14	9,014	10,951
Задължения към персонала и социално осигуряване	15	4,221	3,472
Задължения за данъци	16	1,664	1,365
Правителствени финансираня	12	320	305
Други текущи задължения	17	9,216	5,516
		32,992	29,172
		48,203	46,827
ОБЩО ПАСИВИ		93,718	91,556

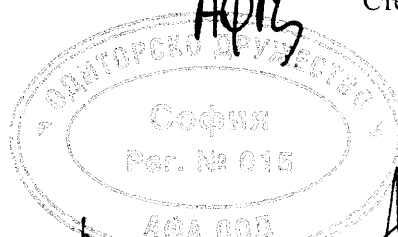
Приложенията пояснителни бележки на страници от 5 до 72 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 72 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан на 30 април 2018 година от:

Изпълнителен директор:
Валери Мекруджиян

Главен счетоводител:
Стефка Левиджова

* рекласификация / презгледване (Приложение № 27А)

ГРУПА СПИДИ АД

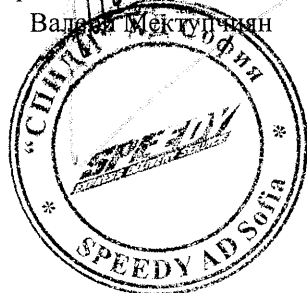
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

за годината, завършваща на 31 декември 2017 година

	Приложения	2017	2016
		BGN'000	BGN'000
Приходи	18	151,605	140,980
Други приходи/(загуби) от дейността, нетно	19	6,829	6,983
Разходи за материали и консумативи	20	(7,109)	(7,173)
Разходи за външни услуги	21	(95,941)	(92,142)
Разходи за персонала	22	(32,133)	(28,214)
Разходи за амортизация	3, 4	(10,676)	(9,344)
Други разходи	23	(3,874)	(2,539)
Печалба от оперативна дейност		8,701	8,551
Финансови приходи		-	2
Финансови разходи		(575)	(850)
Финансови приходи/(разходи), нетно	24	(575)	(848)
Печалба преди данъци		8,126	7,703
Разход за данък върху печалбата	25	(955)	(752)
Нетна печалба за годината		7,171	6,951
Други компоненти на всеобхватния доход:			
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>	13	4	(13)
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи		4	(13)
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>		(401)	(246)
Курсови разлики от преизчисление на чуждестранни дейности		(401)	(246)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(397)	(259)
Общо всеобхватен доход за годината		6,774	6,692
Нетна печалба за годината, отнасяща се към:			
Притежателите на собствения - капитал на дружеството - майка		7,171	6,951
Неконтролиращо участие		-	-
Общо всеобхватен доход за годината, отнасящ се към:			
Притежателите на собствения - капитал на дружеството - майка		6,774	6,692
Неконтролиращо участие		-	-
Нетна печалба на акция	BGN 26	1.34	1.30

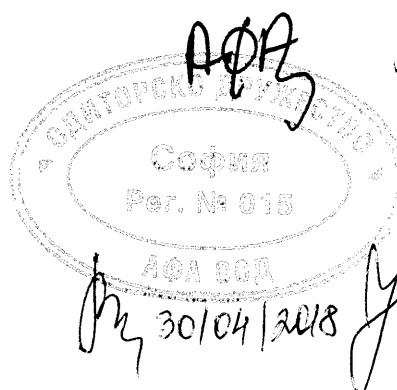
Приложенията пояснителни бележки на страници от 5 до 72 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

Изпълнителен директор:

Главен счетоводител:

Стефка Левиджова

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, завършваща на 31 декември 2017 година

	Приложения	
	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	175,874	175,931
Плащания към доставчици	(118,191)	(118,354) *
Плащания на персонала и за социално осигуряване	(30,647)	(26,957)
Платени за данъци (без данъци върху печалбата)	(9,469)	(8,425)
Платени за данъци върху печалбата	(784)	(870)
Други (плащания)/постъпления, нетно	3,764	692
Нетни парични потоци от оперативна дейност	20,547	22,017
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за покупка на машини и оборудване	(6,554)	(10,246)
Постъпления от продажба на машини и оборудване	314	681
Покупка на нематериални активи	(309)	(505) *
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност	(6,549)	(10,070)
Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления от емитиране на ценни книжа	42	-
Плащания по финансов лизинг	(5,874)	(5,110)
Постъпления от дългосрочни банкови заеми	2,503	4,366
Изплащане на дългосрочни банкови заеми	(2,456)	(1,583)
Платени лихви и такси по банкови заеми	(209)	(408)
Изплатени дивиденди	(6,030)	(6,019)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност	(12,024)	(8,754)
Нетно увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти	1,974	3,193
Нетен ефект от промяна на валутни курсове	(378)	(102)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	11,067	7,976
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	9 12,663	11,067

Приложенияте пояснителни бележки на страници от 5 до 72 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

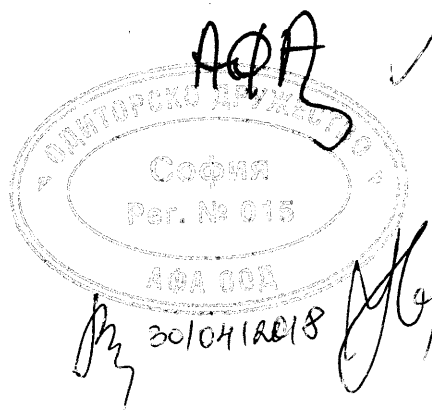
Изпълнителен директор:

Васил Методиев

Главен счетоводител:

Стефка Левицкова

* рекласификация / регрутиране (Приложение № 4)

ГРУПА СПИДИ АД

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината завършваща на 31 декември 2017 година

Отнасящ се до притежателите на собствения капитал на дружеството-майка

	Основен акционерен капитал BGN'000	Законови резерви BGN'000	Премиян резерв BGN'000	Резерв от превалутиране BGN'000	Неразпределена печалба BGN'000	Общо BGN'000
Салдо на 01 януари 2016 година	5,336	545	19,565	(115)	18,769	44,100
<i>Промени в собствения капитал за 2016 г.</i>						
Разпределение на печалбата за:	-	-	-	-	(6,029)	(6,029)
Дивиденди	-	-	-	-	(6,029)	(6,029)
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	(246)	6,938	6,692
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	6,951	6,951
Други компоненти на всеобхватния доход нетно от данъци	-	-	-	(246)	(13)	(259)
Други изменения	-	(11)	-	-	(23)	(34)
Салдо на 31 декември 2016 година	5,336	534	19,565	(361)	19,655	44,729
<i>Промени в собствения капитал за 2017 г.</i>						
Емисия на акции	42	-	-	-	-	42
Разпределение на печалбата за:	-	4	-	-	(6,034)	(6,030)
Дивиденди	-	-	-	-	(6,030)	(6,030)
Резерви	-	4	-	-	(4)	-
Общ всеобхватен доход за годината, в т.ч.:	-	-	-	(401)	7,175	6,774
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	7,171	7,171
Други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	-	(401)	4	(397)
Салдо на 31 декември 2017 година	5,378	538	19,565	(762)	20,796	45,515

Приложените пояснителни бележки на страници от 5 до 72 са неразделна част от консолидирания финансов отчет.

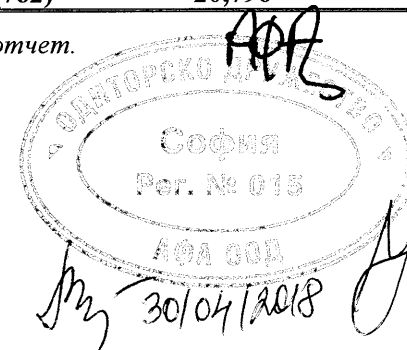
Изпълнителен директор:

Валери Мекрелюция

Главен счетоводител:

Стефка Левиждова

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Групата Спиди (групата) включва Спиди АД (дружество-майка) и неговите три (31.12.2016 г.: три) дъщерни дружества.

Дружество-майка

Спиди АД (дружество-майка) е акционерно дружество, регистрирано с дело № 1455/2005 година от Софийски градски съд в съответствие с Търговския закон на Република България с ЕИК 131371780.

Седалището и адресът на управление на дружеството е град София, ул. Самоковско шосе 2Л, Търговски център Боила.

Дъщерни дружества

Към 31.12.2017 г. дъщерните дружества в групата са:

- **СПИДИ ЕООД** – търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 115260535 със седалище и адрес на управление: България, област Пловдив, община Марица, с. Труд, ул. Карловско шосе № 42.
- **ГЕОПОСТ БЪЛГАРИЯ ЕООД** – търговско дружество, регистрирано в България с ЕИК 131330260 със седалище и адрес на управление: България, област София, община Столична, гр. София, ул. Самоковско шосе № 2Л, Търговски център Боила.
- **ДАЙНАМИК ПАРСЪЛ ДИСТРИБЮШЪН С.А., РУМЪНИЯ (ДПД С.А., РУМЪНИЯ)** – търговско дружество, регистрирано в Румъния с единен регистрационен код (ЕРК) 9566918 и със седалище и адрес на управление: Румъния, област Илфов, гр. Буфтеа, ул. Тамаш № 20, хале 4А и 4Б.

1.1. Собственост и управление на дружеството - майка

Дружеството-майка е публично дружество съгласно Закона за публичното предлагане на ценни книжа и е регистрирано на Българската фондова борса на 12.11.2012 г.

Разпределението на акционерния капитал на дружеството е оповестен в Приложение № 10.

Крайният собственик /44.59 %/ на Дружеството е Валери Харутюн Мектупчиян.

Дружеството-майка има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове.

Ръководството на дружеството-майка в лицето на Съвета на директорите има следния състав към 31.12.2017 г. и към 31.12.2016 г.:

1. Валери Харутюн Мектупчиян	Председател
2. Георги Иванов Глогов	Член
3. Данаил Василев Данаилов	Член
4. Авак Степан Терзиян	Член
5. Седрик Фавр-Лорен	Член

Дружеството-майка се представлява от изпълнителния директор Валери Харутюн Мектупчиян.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над вътрешната контролна система, управлението на риска и системата на финансово отчитане.

Одитният комитет има следния състав:

1. Емил Василев
2. Христо Грозданов
3. Теодора Кантулис

Към 31.12.2017 г. общият брой на персонала в групата е 1,489 работници и служители (31.12.2016 г.: 1,428).

1.2. Структура на групата и предмет на дейност

1.2.1. *Структурата на групата* включва Спиди АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

<i>Дъщерни дружества</i>	31.12.2017	31.12.2016	<i>Дата на</i>
	<i>Участие</i>	<i>Участие</i>	<i>придобиване</i>
<i>Дружества в България</i>	%	%	<i>на контрол</i>
Спиди ЕООД	100	100	13.06.2011
Геопост България ЕООД	100	100	21.11.2014
<i>Дружества в чужбина</i>			
ДПД С.А., Румъния	100	100	21.11.2014

Спиди ЕООД е директно дъщерно дружество от неговото учредяване.

Геопост България ЕООД и ДПД С.А., Румъния са директни дъщерни дружества след тяхното придобиване в бизнескомбинация през 2014 г..

Групата има открити два клона: през 2016 г. Геопост България ЕООД открива клон в Гърция, а през 2015 г. ДПД С.А. Румъния открива клон в гр. Варна, България.

1.2.2. *Предметът на дейност* на дружествата от групата е както следва:

Дружество-майка

- **СПИДИ АД** – основната дейност включва главно предоставяне на куриерски услуги, за което има издадено Удостоверение № 0062/03.11.2009 г. от Комисия за регулиране на съобщенията, както и спедиторска дейност, обработка, складиране и дистрибуция на документи, стоки и товари, вътрешен и международен транспорт и всякакви други дейности, незабранени със закон.

Дъщерни дружества

- **СПИДИ ЕООД** - внос-износ, спедиторски услуги, производство и търговия с всички видове стоки в страната и чужбина, посредничество, дистрибуторска дейност на всички видове стоки.
- **ГЕОПОСТ БЪЛГАРИЯ ЕООД** - предоставяне на куриерски услуги, спедиторска дейност, обработка, складиране и дистрибуция на документи, стоки и товари, вътрешен и международен транспорт, внос и износ на стоки, търговско представителство и посредничество на български и чуждестранни физически и юридически лица, дейност като застрахователен агент.
- **ДПД С.А., Румъния** - спедиторски и куриерски услуги.

Дъщерните дружества не са имали промяна в основна дейност след придобиването им.

Дружествата от групата извършват своята дейност на територията на България, Румъния и Гърция.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда в България, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2015-2017 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2015	2016	2017
БВП в млн. лева	88,571	94,130	99,080 *
Реален растеж на БВП	3.6 %	3.9%	3.8%*
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	-0.9%	-0.5%	1.8%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.76	1.77	1.72
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.80	1.86	1.63
Среден валутен курс на румънската лея за годината	0.44	0.44	0.43
Валутен курс на румънската лея в края на годината	0.43	0.43	0.42
Основен лихвен процент в края на годината	0.01	0.00	0.00
Безработица (в края на годината)	10.0%	8.0%	7.1%

- *Прогноза на БНБ за 2017 г., източник: БНБ;

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА**2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет**

Консолидираният финансов отчет на СПИДИ АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката,

въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – приет от ЕК) – признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби.* Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива е по-ниска от данъчната му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да приспада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи.
- *МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци – относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е важно разяснение на самия стандарт с насока към информацията, предоставяна на потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнително оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с: (а) промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци; или (б) промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности и други подобни. Промени във финансови активи би следвало да се включат в това оповестяване, ако произтичащи от това парични потоци са представени към финансиращата дейност (например, при определени хедж операции). Допустимо е включването и на промени в други обекти, като част от оповестяването, като те се посочват отделно.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., няколко нови стандарти и разяснения,

както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на групата за следващи периоди, а именно:

- *Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г. – не са приети от ЕК).* Тези промени включват преработени дефиниции за „актив” и „пасив”, както и нови насоки за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване.
- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е нов стандарт за финансовите инструменти. Крайното му предназначение е да замени изцяло МСС 39. Проектът на подмяната с новия стандарт е преминал през три фази: фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви; фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането; и фаза 3 Методология на определяне на обезценката. Понастоящем МСФО 9 е издаван на четири пъти, през м.ноември 2009 г., през м.октомври 2010 г., през м.ноември 2013 г. и окончателно през м.юли 2014 г. Фаза 1 Класификация и оценяване на финансовите активи и пасиви – с първите издания той подменя тези части на МСС 39, които се отнасят за класификацията и оценката на финансовите инструменти. Той установява нови принципи, правила и критерии за класификация, оценка и отписване на финансовите активи и пасиви, вкл. хибридните договори. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Фаза 2 Счетоводно отчитане на хеджирането – за целта е приета нова глава към МСФО 9, с която се въвежда нов модел за счетоводно отчитане на хеджирането, който позволява последователно и цялостно отразяване на всички финансови и нефинансови рискови експозиции, обект на операции по хеджиране, и от друга – по-добро представяне на дейностите по управление на риска във финансовите отчети, особено на връзката им с хеджиращите сделки и на обхвата и вида документация, която да се използва. Също така са подобрени изискванията към структурата, съдържанието и подхода на представяне на оповестяванията по хеджирането. Допълнително, въведена е опцията отчитането на промените в справедливата стойност на собствените дългове, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата, но в частта, дължаща се на промени в качеството на собствената кредитоспособност на дружеството, да се представя в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Фаза 3 Методология на определяне на обезценката – промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба”. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапа, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при изкристализирането на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно – при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и респ. прилагането на ефективния лихвен процент. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност

през другия всеобхватен доход, се определя и измерва като се прилага същата методология както при финансовите активи по амортизирана стойност. Ефектите от направените от него анализи и предварителни преизчисления и рекласификации са оповестени в Приложение № 30

- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9 към датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни. (Приложение № 30);
- *МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информация относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещият принцип на новия стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги – отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната (индивидуалната) продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Направени са пояснения (а) за идентифициране на задължения за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) за идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) при трансфера на лицензии. Въвеждането на този стандарт може да доведе до по-съществени промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди.

Ефектите от направените от него анализи и предварителни преизчисления и рекласификации са оповестени в Приложение № 30. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 15 и да не преизчислява сравнителните данни.

- *МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – приет от ЕК).* Този стандарт е с изцяло променена концепция. Той въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинга чрез налагане на нов модел с цел да осигури по-достоверно и адекватно представяне на тези сделки както за лизингополучателя, така и за лизингодателя. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт за лизинга – МСС 17. а) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга при лизингополучателите – за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществена промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите няма да има съществени промени и те ще продължат да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава по-цялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията. Ефектите от направените от него анализи и предварителни преизчисления и рекласификации са оповестени в Приложение № 30. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 16 и да не преизчислява сравнителните данни.
- *Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) – подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) обхватът и изискванията към оповестяванията по МСФО 12 са валидни и за дружества, класифицирани по реда на МСФО като държани за продажба, за разпределение или като преустановени дейности, с изключение на обобщената финансова информация; б) отменяне на някои изключения за прилагане на МСФО 1 по отношение на МСФО 7, МСС 19 и МСФО 10; и в) изборът на фондове за рисков капитал или други подобни предприятия относно оценката на техните участия в асоциирани или съвместни дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата следва да бъде правен на ниво индивидуална инвестиция в асоциирано или съвместно дружество, при първоначалното ѝ признаване (МСС 28).
- *КРМСФО 22 – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – прието от ЕК).* Това разяснение се отнася за отчитането на транзакции или части от транзакции в чуждестранна валута при получаването на авансови плащания, преди признаването на самия актив, разход или приход. В тези случаи предприятията отчитат първо немонетарен актив по предплатени суми (предплащания по

доставки на активи или услуги) или немонетарно задължение по отсрочени приходи (получени аванси от клиенти по продажби). При получаването на такива авансови плащания в чужда валута датата на транзакцията се използва за определяне на обменния курс, а ако има множество плащания – дата на транзакцията се определя за всяко отделно плащане. След това разяснението уточнява, че при първоначалното признаване на съответния актив, разход или приход, в резултат на транзакция по авансово плащане/получаване или на серията от транзакции от плащания/получаване в чуждестранна валута, датата на транзакцията е датата на първоначалното признаване на немонетарния актив или пасив (при еднократно плащане/получаване) или е датата на всяко плащане/получаване. Това тълкуване може да се прилага с пълна ретроспекция или перспективно, в два варианта: а) от началото на отчетния период, за който то се прилага за първи път; или б) от началото на предходния период преди периода, през който за първи път то се прилага.

- *КРМСФО 23 (променен) Несигурности при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК).* Това разяснение дава насоки за счетоводното отчитане на данъците върху дохода по МСС 12 когато са налице определени несигурности по данъчното третиране. То не засяга данъци и други държавни вземания и такси, извън МСС 12, нито включва специални изисквания относно лихви и други санкции асоциирани с несигурности по данъци. Разяснението покрива: а) дали предприятието да преценява отделно несигурности по данъчното третиране отделно; б) допусканията, които предприятието прави за проверка и оценка на данъчното третиране от данъчните власти; в) как предприятието е определило данъчната печалба или загуба, данъчните бази, неизползваните данъчни загуби, данъчните ставки и неизползваните данъчни кредити; г) как предприятието е преценило и третирало промените във фактите и обстоятелствата; и д) предприятието да определи дали ще преценява отделните несигурности на данъчното третиране поотделно или в комбинация с други.
- *МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсация при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – прието от ЕК).* Тази промяна покрива два въпроса: а) изменя настоящите изискванията на МСФО 9, като позволява класифицирането на определени финансови активи по амортизирана стойност и преминаването им на теста СПГЛ, независимо от наличието на условия за предсрочно погасяване с негативна компенсация. Негативна компенсация е налице, когато условията по договора позволяват на длъжника да плати предсрочно инструмента преди неговия падеж, и предсрочно платената сума може да е различна от останалите неплатени главница и лихви, но тази негативна компенсация трябва да е разумна и релевантна за ранното прекратяване на договора. Предварителното плащане само по себе си не е достатъчен индикатор за преценка, т.е. важно е да се прецени спрямо текущо преобладаващия лихвен процент, и спрямо него сумата на предплащането може да е и в полза на страна, инициирала го. Важно е изчисляването на компенсацията да е последователно като подход и при санкция за по-ранно плащане, и при полза от по-ранно плащане. Също така съответният актив следва да е в категорията „държан за събиране на паричните потоци” съгласно бизнес модела на предприятието; б) потвърждава, че когато даден финансов пасив, отчитан по амортизирана стойност, е модифициран, без да се отписва, то ефектът от тази модификация трябва да се признае в печалбата или загубата. Ефектът се измерва като разлика между оригиналните

договорени парични потоци и тези, след модификацията, дисконтирани по оригиналния ефективен лихвен процент.

- *МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС).* Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират по същество „бизнес” или не по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес” инвеститорът признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес”, инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.
- *Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) – подобрения в МСС 23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО 11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не са приети от ЕК).* Тези подобрения внасят частични промени и редакции в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност или неясноти в приложението на правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятия. Основно промените са насочени към следните обекти или операции: а) поясняват, че когато едно предприятие придобива контрол над бизнес, който е съвместна дейност, то следва да преизчисли (преоцени) предишно държаните си дялове в този бизнес при прилагане на МСФО 3. Също така се уточнява, че когато едно предприятие придобие съвместен контрол в бизнес, който е съвместна дейност, то не следва да преизчислява предишно държаните дялове в него при прилагане на МСФО 11; б) поясняват, че всички данъчни последици от данъци върху доходи от дивиденди (т.е. при разпределение на печалбата) следва да се посочат в печалбата или загубата независимо как са възникнали – при прилагането на МСС 12; и в) поясняват, че ако при заеми със специални цели за финансиране на определен квалифициран актив останат непогасени след като активът стане готов за предвидената употреба или продажба, тези заеми стават част от финансиращите средства с общо предназначение когато се изчислява нормата за капитализация по реда на МСС 23.

Допълнително, за посочените по-долу променени стандарти, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на групата, а именно:

- *МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. – не е приет от ЕК).* Този стандарт не е приложим за дейността на дружеството.

- *МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).* Тези промени уточняват три основни въпроса: (а) третирането на условията и ефектите, свързани с придобиване на безусловни права при оценката и отчитането на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; (б) подход за класификация на споразуменията за плащане на базата на акции с елементи на нетен сетълмент за целите на удържане на личен данък на лицата от самото предприятие (под формата на инструменти на собствения капитал) – въвеждане на изключение от общото правило за постигане на практическо улеснение тези транзакции да се класифицират така, както биха се отчели без опцията за нетен сетълмент; и (в) ново правило за отчитане при модификации на условията на транзакции за плащане на базата на акции, уреждани с парични средства към акции, уреждани чрез издаване на инструменти на собствения капитал.
- *МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. –приет от ЕК).* Тази промяна не е приложима за дейността на дружеството.
- *МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. –приет от ЕК).* Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и преустройство, към и от категория „инвестиционни имоти”. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице доказателства за смяната в употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при спазването на определените с промяната правила.
- *МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).* Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

База за оценяване

Консолидираният финансов отчет е изготвен на база историческата цена.

Прилагане на приблизителни оценки

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от

тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в Приложение № 2.25.

2.2. Функционална валута и валута на представяне

Дружеството-майка и българските дъщерни дружества от групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1. Задграничното дъщерно дружество организира своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на Румънското законодателство. Функционалната валута на дружеството в Румъния (ДПД С.А.) е румънската лея.

Валутата на представяне на Групата е българският лев. Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго. Отчетът на задграничното дружество се преизчислява от местна валута (RON) в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на групата.

2.3. Дефиниции и принципи на консолидация

Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което контролира едно или повече други дружества (предприятия), в които е инвестирало. Притежаването на контрол означава, че инвеститорът е изложен на, или има права върху променливата възвръщаемост от неговото участие в дружеството, в което е инвестирано, както и има възможност да окаже въздействие върху размера на тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано.

Дружеството-майка е СпиДи АД, България (*Приложение № 1*).

Дъщерно дружество

Дъщерно дружество е такова дружество, или друга форма на предприятие, което се контролира директно или индиректно от дружеството – майка.

Дъщерните дружества са посочени в Приложение № 1.2.

Принципи на консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерните дружества, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на групата. При консолидацията е прилаган подходът на “икономическо предприятие”, като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества е избран методът на “пропорционален дял в нетните активи”.

Финансовите отчети на дъщерните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

Неконтролиращо участие

Това са дяловете на акционери (съдружници) – трети лица, извън тези на акционерите на дружеството-майка. Те се посочват самостоятелно в консолидирания отчет за финансово състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

В Групата няма неконтролиращо участие, доколкото тя притежава 100% от капитала на дъщерните си дружества. Поради това тя не оповестява обобщена финансова информация за дъщерните дружества с неконтролиращи дялови участия.

Консолидация на дъщерни дружества

Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от групата, и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън групата (крайно, от дружеството-майка).

В консолидирания финансов отчет отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществени обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешно-групова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминирани консолидационни записвания.

Придобиване на дъщерно дружество

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие. Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобивано предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи (в т.ч. признатите при бизнес комбинацията нематериални активи), пасиви и условни (изкристализирали) задължения, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождане от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество. До момента при придобиване на дъщерни дружества в Групата не е признавано неконтролиращо участие, доколкото от всички дружества са придобивани 100% от дяловете.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

Освобождение от дъщерно дружество

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество (ако има такова) по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината” или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождение (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани, съвместни дружества или инвестиции на разположение и за продажба, се оценяват първоначално по справедлива стойност към датата на продажбата и впоследствие се оценяват по реда на приетата от групата счетоводна политика.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя обичайно сравнителна информация в консолидираните си финансови отчети за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2017 г. ръководството на дружеството е направило промяна във формата на финансовия отчет с цел постигане на по-добро представяне и оповестяване на отделните показатели и спецификата в тях. Сравнителните данни за 2017 г. са рекласифицирани и/или прегрупирани съгласно новия формат и основните включват:

В отчета за финансовото състояние:

- представяне на платените аванси за придобиване на машини и оборудване и нематериални активи, съответно като „машини и оборудване” и „нематериални активи” вместо като „търговски вземания”;
- представяне на разчетите със свързани лица към съответната балансова позиция, отразяваща тяхната икономическа същност вместо в отделна позиция и допълнително оповестяване към приложенията на финансовия отчет;

- представяне на задълженията към доверители към „други текущи задължения”, вместо към „търговските задължения”;
- представяне на задълженията към персонала в отделна балансова позиция вместо към „други текущи задължения”;
- представяне на задълженията по получени заеми и задълженията по финансов лизинг в една балансова позиция „лихвоносни задължения”.

В отчета за паричните потоци:

- рекласифициране на плащанията за придобиване на нематериални активи;

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третира като “други приходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за годината) и се представят нетно.

Функционалната валута на дружеството в Румъния (ДПД С.А., Румъния) е румънската лея, а на регистрирания чрез Геопост България ЕООД клон в Гърция – еврото. За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

- а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към датата на отчета за финансовото състояние;
- б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за съответния период на отчета за всеобхватния доход;
- в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото

състояние като „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности” както и като компонент на другия всеобхватен доход, и

г) курсовите разлики, получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество, се третират аналогично като активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Машини и оборудване

Машините и оборудването (дълготрайни материални активи) се отчитат първоначално по цена на придобиване, включваща покупната цена, включително мита и невъзстановими данъци, както и всички преки разходи, необходими за привеждането на актива в настоящия му вид и местонахождение.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

Последващото оценяване на дълготрайните материални активи се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загубите от обезценка.

Групата е определила стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с дълготрайни материални активи, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Амортизация и полезен живот

Активите се амортизират от датата, на която те са на разположение за употреба. Амортизацията се начислява на база на линейния метод върху оценения полезен живот на активите, с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване, както следва:

- Машини и оборудване от 5 до 10 години
- Компютърни системи и телефони от 3 до 5 години
- Транспортни средства от 5 до 7 години
- Стопански инвентар 6.7 години

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в групата в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на дълготрайните материални активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява остатъчна величина, надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на групата в нетните разграничими активи (в т.ч. и признатите при бизнес комбинацията нематериални активи) на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи.

Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват впоследствие.

Печалбите или загубите от продажба (освобождаване) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от групата включват и балансовата стойност на репутацията, припадаща се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления (дъщерно дружество) още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които са се очаквали бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “разходи за амортизация”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. Те се амортизират по линейния метод за срок от 5 до 16 години. Нематериалните активи на Групата включват индивидуално придобити и такива, придобити при бизнес комбинация за покупка на дъщерни дружества.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Материални запаси

В цената на придобиване на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализируема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализируема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи за довършване и продажба.

При употребата на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

За индикатори на наличието на основание за обезценка се считат значими финансови затруднения на клиент, обявяване в несъстоятелност, закъснение в плащането или неплащане въобще. Сумата на обезценката е разликата между балансовата и възстановимата стойност. Последната представлява настоящата стойност на паричните потоци, дисконтирана с ефективния лихвен процент.

Ако в следващ период сумата на загубата от обезценка намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват до степента, до която балансовата стойност на актива не превишава неговата амортизирана стойност към датата на възстановяване. Възстановяването на загубата от обезценка се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват пари в брой и пари по банкови сметки и други високо ликвидни краткосрочни инвестиции с първоначален падеж от 3 месеца и по-малко.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с оборотни кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- задълженията по овърдрафти (за допълване на оборотния капитал) се приспадат (нетират) от салдото на разполагаемите парични средства;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.11. Акционерен капитал и резерви

Спиди АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството-майка до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Издадените обикновени акции са класифицирани като *акционерен капитал*, който е представен по номиналната си стойност съгласно съдебното решение за регистрация на дружеството-майка.

Съгласно изискванията на Търговския закон и приетия Устав, дружеството-майка образува *фонд Резервен*, който набира средства от следните източници:

- 1/10 част от печалбата, докато средствата във фонда достигнат 1/10 от капитала или по-голяма част от капитала, определена от Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им – премиен резерв;
- други източници по решение на едноличния собственик на капитала.

Средствата на фонд Резервен могат да се използват само за:

- покриване на годишната загуба;
- покриване на загуби от минали години;
- когато средствата от фонд Резервен надхвърлят 1/10 от капитала, по-големият размер може да бъде използван и за увеличаване на капитала.

Премийните резерви включват премии, получени при емитирането на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции са приспаднати от внесенния капитал, нетно от данъци.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от предходни години.

Разпределението на дивиденди на акционерите на дружеството-майка се признава като задължение в консолидирания финансов отчет на групата в периода, в който е одобрено от акционерите на дружеството-майка.

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество).

2.12. Нетна печалба или загуба на акция

Нетната печалба или загуба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба или загуба на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.13. Търговски и други задължения

Търговски задължения са задължения за заплащане на стоки или услуги, които са били придобити от доставчици в обичайния ход на стопанската дейност. Търговските задължения се класифицират като текущи задължения, ако плащането е дължимо в рамките на една година или по-малко (или нормалния цикъл на стопанската дейност е по-дълъг), ако случаят не е такъв, те се представят като нетекущи задължения.

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.14. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихви) или приходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.15. Лизинг***Финансов лизинг******Лизингополучател***

Финансовият лизинг, при който се трансферира към групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи (лихва) на база ефективен лихвен процент.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг***Лизингополучател***

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите дълготрайни материални активи като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.16. Правителствени финансираня

Правителственото финансиране представлява различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствените финансираня (общински, държавни и международни, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че те ще бъде получени от групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.17. Доходи на наети лица

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България* и на трудовото и осигурително законодателство за дружеството в Румъния.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружествата от групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

*Дългосрочни доходи при пенсиониране**Планове с дефинирани вноски**За България*

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружеството в Румъния

Размерите на осигурителните вноски в Румъния се утвърждават със Закон за бюджета за социалното осигуряване и Данъчния кодекс (Law 227/2015). Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответното местно законодателство. Считано от 1 януари 2018 г. с т.нар. фискална реформа, разпределението на осигурителните вноски е променено и вноските за пенсионни и здравни вноски общо в размер на 35% са изцяло за сметка на служителите. Задължение на работодателя остава вноската за трудово застраховане в размер на 2.25%.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружествата в Групата вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в България е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закон за бюджета за социалното осигуряване и Данъчен кодекс (Law 227/2015) в Румъния работодателят понастоящем не е задължен да изплати обезщетение при пенсиониране на персонала при настъпване на пенсионна възраст. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет се назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Други дългосрочни доходи

Съгласно политиката за възнагражденията, приета с решение на Общото събрание през септември 2013 г., членовете на Съвета на директорите на дружеството-майка имат право на променливо възнаграждение, което се формира на база постигнати резултати, като за целта се използват финансови и нефинансови критерии, определени с решение на Съвета на директорите. Максимално допустимият общ размер на променливото възнаграждение се утвърждава от Общото събрание на акционерите, а преценка относно изпълнението на определените критерии се извършва: ежегодно, на база заверен годишен финансов отчет на дружеството-майка (за финансовите критерии) и на база анализ на постигнатите резултати по заложените критерии (за нефинансовите критерии).

Разпределението на променливото възнаграждение, на което членовете на Съвета на директорите имат право, се извършва на база заверен годишен финансов отчет на дружеството – майка, като 40 % от размера на възнаграждението се разсрочва за период от 3 години, считано от датата на решението за разпределение между членовете на Съвета на директорите (пропорционално, на равни месечни вноски).

Частта от възнаграждението, която се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, се оценява по сегашната стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „дългосрочни задължения към персонала”.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителните законодателства на дружествата от групата, работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран

план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.18. Данък върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2017 г. е 10 % (2016 г.: 10%).

Дъщерното дружество в чужбина се облагат съгласно изискванията на съответното данъчно законодателство в Румъния при данъчна ставка от 16% (31.12.2016 г.: 16%).

Отсрочените данъци върху печалбата се изчисляват за всички временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към датата на консолидирания финансов отчет, като се използва балансовият метод. За определяне на отсрочените данъци са използвани данъчните ставки, очаквани да бъдат ефективни при тяхното бъдещо реализиране.

Отсрочените данъчни пасиви се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, която към момента на извършване не дава отражение нито на счетоводната, нито на данъчната печалба или загуба, с изключение при бизнес комбинациите.

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която активите да се реализират.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчният платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

Към 31.12.2017 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружествата от групата са оценени при ставка, валидна за 2018 г., която за българските дружества е в размер на 10%, а за дъщерното дружество в Румъния е 16%.

2.19. Провизии

Провизии се отчитат, когато възникне настоящо съдебно, конструктивно или нормативно задължение за групата, в резултат на минали събития, когато се очаква да възникнат изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може достатъчно точно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения.

Провизиите се оценяват по настоящата стойност на разходите, които се очаква да бъдат необходими за погасяване на задълженията използвайки дисконтов процент преди данъци, който отразява текуща пазарна оценка на рисковете, свързани със задължението.

2.20. Финансови инструменти

Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания”. Класификацията е в зависимост от същността и целите и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която то е поело ангажимент да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в консолидирания отчет за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котира на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от групата, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние. Лихвеният доход по “кредитите и вземанията” се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи”.

На датата на всеки консолидиран отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията.

Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва

2.21. Приходи

Приходите се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Групата и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение, като се изключат отстъпки, рабати и други данъци върху продажбите или мита. Преди да бъде признат приход, следните специфични критерии за признаване трябва също да бъдат удовлетворени:

Продажби на материали и стоки

Приходите от продажби на стоки се признават, когато съществените рискове и ползи от собствеността върху стоките са прехвърлени на купувача, което обичайно става в момента на тяхната експедиция.

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към датата на баланса. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване.

Финансови приходи

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от приходи от лихви по срочни депозити. Приходите от лихви се признават при начисляването на лихвите (като се използва методът на ефективния лихвен процент, т.е. лихвеният процент, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични потоци за периода на очаквания живот на финансовия инструмент до балансова стойност на финансовия актив).

2.22. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степента, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходи за бъдещи периоди

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансови разходи

Финансовите разходи се представят отделно на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики от преценка на заеми в чуждестранна валута.

2.23. Оценяване по справедлива стойност

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", лизинговите операции в рамките на обхвата на МСС 17 "Лизинг"; както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с база от входящи данни, като се стреми да използва предимно наличната публично наблюдаема информация и респ. – да редуцира, когато е възможно, използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като преценява уместността на приложението на всеки един подход и респ. оценъчна техника и модел, съобразно спецификите на транзакцията и обектите за оценяване.

Централизирано, в дружеството-майка се организират и изпълняват всички процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице за Групата, което организира осъществяването на целия оценъчен процес и то е на позиция "Ръководител, финансов сектор "Анализи и управленска отчетност".

2.24. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на групата, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на групата), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация.

Групата е определила един единствен сегмент на отчитане – куриерски услуги, както поради еднородността на дейността ѝ, така и от вътрешната обвързаност на дейностите на отделните дружества, обединени и функциониращи в нейните рамки. Допълнително, тя наблюдава определени показатели на своята дейност на географски принцип.

2.25. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.***Оценка и капитализиране на нематериални активи***

Групата текущо разработва нови модули и прави промени в поддръжката на съществуващите функционалности на информационната си система. Самият процес на доразработване включва изпълнението на редица специфични работи от ИТ експерти. Процесът на счетоводна преценка кои и каква част от направените разходи по информационната система отговарят на условията за „разработване” и следва да бъдат капитализирани и кои са по същество по-скоро „поддръжка” и следва да бъдат отчетени в текущите разходи, е базиран на експертни преценки. В него участват ИТ специалисти и счетоводни специалисти, които извършват периодични оценки на работата по вид, обхват, съдържание, цели, времеви хоризонт за използваемост и ползи на резултата и др.под. Тези оценки се базират на експертни анализи на изготвената информация за вложени човечески часове и характера на работата, допусканията при разпределението им по отделни видове дейности и модули.

Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на годишен тест за обезценка на признатите репутации по придобиването на дъщерните дружества Геопост България ЕООД и Дайнамик Парсъл Дистрибушън С.А., Румъния. За целта е прието, че всяко отделно дружество в рамките на Групата се явява “обект генериращ парични потоци”. Като база за прогнозите на парични потоци (преди данъци) са използвани финансовите бюджети, разработени от ръководствата на съответните дружества и на Групата като цяло, покриващи от три до пет годишен период, както и други средносрочни и дългосрочни планове и намерения за развитието и реструктурирането на дейностите в рамките на групата. Ключовите предположения, използвани при изчисленията, са определени конкретно за всяко дружество, носител на репутация, и отразяват неговата специфика на дейността, бизнес средата и рисковете, на които е изложено. Тестовите, допусканията и преценките на ръководството на Групата при прогнозите и изчисленията за обезценка на признатите репутации са направени през призмата на неговите намерения и планове относно бъдещото развитие на тези дъщерни дружества и респ. очакванията за генериране на бъдещи икономически изгоди, вкл. чрез използването на техните вътрешно-създадени търговски марки, търговски и промишлен опит, постигнатите и възможностите за развитие в бъдеще на обемите приходи, осигуряването на позиции на български и чуждестранни пазари (разработване и запазване), очакванията за бъдещи продажби и постигнати синергии, и други под. Възстановимата стойност на всеки обект, генериращ парични потоци, е определена на база изчислена “стойност в употреба”.

В резултат на направените изчисления към 31.12.2017 г. не е установена необходимост за признаване на обезценка на признатата репутация за Геопост България ЕООД и Дайнамик Парсъл Дистрибушън С.А., Румъния.

Лизинг

Съгласно критериите на МСС 17 Лизинг ръководствата на съответните дружества от Групата са класифицирали сключените лизингови договори за машини, оборудване и транспортни средства като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция е комплексна и ръководството преценява приоритетните критерии и същностното съдържание на сделката, за да се определи дали договорът е за финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки финансов отчет. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка.

След 90 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. Търговските вземания на групата включват много на брой и не големи по размер суми. Групата е приела следната политика за определяне на приблизителната оценка за загуби от съмнителни вземания: забавя в плащането над 90 дни – 25% обезценка, над 180 дни – 50% и над 365 дни – 100%.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

3. МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Компютърна техника	Стопански инвентар и др. активи	Подобрения на наети активи	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
31 декември 2016 година						
Балансова стойност в началото на периода	1,250	18,689	2,081	1,726	2,285	26,031
Ефект от валутни преизчисления	(23)	(237)	(4)	(3)	(8)	(275)
Придобити	4,216	6,010	953	3,943	1,247	16,369
Отписани	(158)	(2,837)	(69)	(443)	-	(3,507)
Разходи за амортизация	(638)	(5,659)	(753)	(395)	(565)	(8,010)
Ефект от валутни преизчисления при амортизацията	7	235	4	-	-	246
Отписана амортизация	158	2,290	69	443	4	2,964
Балансова стойност в края на периода	4,812	18,491	2,281	5,271	2,963	33,818
31 декември 2016 година						
Отчетна стойност	8,219	37,181	8,653	6,591	5,264	65,908
Натрупана амортизация	(3,407)	(18,690)	(6,372)	(1,320)	(2,301)	(32,090)
Балансова стойност	4,812	18,491	2,281	5,271	2,963	33,818
31 декември 2017 година						
Балансова стойност в началото на периода	4,812	18,491	2,281	5,271	2,963	33,818
Ефект от валутни преизчисления	(77)	(81)	(68)	(28)	(35)	(289)
Придобити	410	5,418	1,004	2,547	866	10,245
Трансфер	(608)	-	820	(212)	-	-
Отписани	(198)	(2,216)	(2,282)	(9)	-	(4,705)
Разходи за амортизация	(1,024)	(6,107)	(875)	(520)	(677)	(9,203)
Трансфер амортизация	695	-	(638)	(57)	-	-
Отписана амортизация	198	1,998	2,278	5	-	4,479
Ефект от валутни преизчисления при амортизацията	29	40	49	1	4	123
Балансова стойност в края на периода	4,237	17,543	2,569	6,998	3,121	34,468
31 декември 2017 година						
Отчетна стойност	7,746	40,302	8,127	8,889	6,095	71,159
Натрупана амортизация	(3,509)	(22,759)	(5,558)	(1,891)	(2,974)	(36,691)
Балансова стойност	4,237	17,543	2,569	6,998	3,121	34,468

	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи включват:		
Автоматични пощенски станции	1,713	641
Инвентар и други ДМА	2,264	2,384
Активи в процес на придобиване, в т.ч.	3,021	2,246
<i>Автоматични пощенски станции</i>	2,370	1,866
<i>Предоставени аванси</i>	301	69
<i>Машини и оборудване</i>	249	7
<i>Компютри и компютърно оборудване</i>	101	304
Общо	6,998	5,271

Към 31 декември стойността на машините и оборудването включва и:

- техническо оборудване с балансова стойност в размер на 364 х.лв. (31.12.2016 г.: 556 х.лв.), закупено по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.” (Приложение № 12);
- машини и оборудване с балансова стойност в размер на 109 х.лв. (31.12.2016 г.: няма), закупено по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на човешките ресурсни” 2014 – 2020” (Приложение № 12).

Финансов лизинг

Към 31.12.2017 г. активи с балансова стойност 13,666 х.лв. са придобити по договори за финансов лизинг (31.12.2016 г.: 16,779 х.лв.) и включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Автомобили	12,346	14,401
Оборудване и техника	1,320	2,378
Общо	13,666	16,779

Други данни

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които се ползват в дейността на групата към 31.12.2017 г. е в размер 11,210 х.лв. (31.12.2016 г.: 10,971 х.лв.).

Към 31.12.2017 г. върху машини и оборудване с балансова стойност в размер на 1,877 х.лв. (31.12.2016 г.: 2,232 х.лв.) е учреден залог за обезпечение на получени банкови заеми (Приложение № 11).

4. РЕПУТАЦИЯ И ДРУГИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Репутация и придобити права при бизнескомби- нации	Програмни продукти	Активи в процес на придобиване	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
31 декември 2016 г.				
Балансова стойност в началото на годината	19,734	3,454	720	23,908
Ефект от валутни преизчисления	(306)	(4)	-	(310)
Придобити	-	394	373	767
Трансфер	-	178	(178)	-
Отписани	-	(109)	-	(109)
Разходи за амортизация	(539)	(795)	-	(1,334)
Ефект от валутни преизчисления при амортизацията	13	3	-	16
Балансова стойност в края на годината	18,902	3,121	915	22,938
31 декември 2016 г.				
Отчетна стойност	20,020	7,911	915	28,846
Натрупана амортизация	(1,118)	(4,790)	-	(5,908)
Балансова стойност	18,902	3,121	915	22,938

	Репутация и придобити права при бизнескомби- нации BGN'000	Програмни продукти BGN'000	Активи в процес на придобиване BGN'000	Общо BGN'000
31 декември 2017 г.				
Балансова стойност в началото на годината	18,902	3,121	915	22,938
Ефект от валутни преизчисления	(328)	(70)	-	(398)
Придобити	-	1,015	296	1,311
Трансфер	-	289	(289)	-
Разходи за амортизация	(534)	(939)	-	(1,473)
Ефект от валутни преизчисления при амортизацията	28	32	-	60
Балансова стойност в края на периода	18,068	3,448	922	22,438
31 декември 2017 г.				
Отчетна стойност	19,692	9,145	922	29,759
Натрупана амортизация	(1,624)	(5,697)	-	(7,321)
Балансова стойност	18,068	3,448	922	22,438

Към 31 декември стойността на нематериалните активи включва програмни продукти с балансова стойност в размер на 979 х.лв. (31.12.2016 г.: 1,392 х.лв.), закупени по договор за финансиране по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013 г.” (Приложение № 12).

Нематериалните активи в процес на придобиване към 31 декември включват предоставени аванси за разработването на нов онлайн модул за обслужване на клиенти и ВІ система за управление в размер на 626 х.лв. (31.12.2016 г.: 626 х.лв.), разходи за внедряване на оперативен софтуер за управление на куриерска дейност в румънското дружество в размер на 218 х.лв. (31.12.2016 г.: няма) и разходи за разработване на допълнителни приложения и модули към софтуера за управление на куриерската дейност в размер на 78 х.лв. (31.12.2016 г.: 289 х.лв.).

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, които се използват в дейността на групата към 31.12.2017 г. е в размер 3,104 х.лв. (31.12.2016 г.: 3,003 х.лв.).

Признатата репутация в консолидирания отчет за финансово състояние към 31.12.2017 г. е в размер на 11,267 х.лв. (31.12.2016 г.: 11,440 х.лв.) представлява остатъчната стойностна величина, надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на групата в нетните разграничими активи на Геопост България ЕООД (4,466 х.лв) и Дайнамик Парсъл Дистрибушън С.А., Румъния (6,801 х.лв.) (31.12.2016 г.: съответно 4,466 х.лв. и 6,974 х.лв.)) (вкл. допълнително признатите нематериални активи при бизнес комбинацията) към датата на придобиването им (Приложение № 2.3). Справедливата стойност на разграничимите активи и пасиви при направените от Групата бизнес комбинации са определени вътрешно, от нейното ръководство, вкл. и идентифицирането и оценката на новопризнатите при съответната бизнес комбинация нематериални активи. Те са под форма на „придобити права“ и включват придобитите при бизнес-комбинациите ексклузивни договори с контрагенти, лицензии и дистрибуторска мрежа. Тяхната балансова стойност към 31 декември е 6,801 х.лв. (31.12.2016 г.: 7,462 х. лв.)

Към 31 декември групата е направила преглед на признатата репутация и нематериалните активи, вкл. тези идентифицираните при бизнес комбинация, при който е установила, че също не са налице събития или промени в обстоятелствата, въз основа на които да се приеме, че балансовата им стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност (Приложение № 2.25).

5. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	<i>временна разлика 31.12.2017 BGN '000</i>	<i>данък 31.12.2017 BGN '000</i>	<i>временна разлика 31.12.2016 BGN '000</i>	<i>данък 31.12.2016 BGN '000</i>
Отсрочени данъчни пасиви				
Нематериални активи придобити при бизнескомбинация	(6,801)	(963)	(7,462)	(1,060)
Пасиви по отсрочени данъци	(6,801)	(963)	(7,462)	(1,060)
Машини и оборудване	(34)	(3)	(66)	(6)
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	1,803	180	1,104	110
Обезценка на вземания	815	82	930	93
Дългосрочни задължения към персонала за пенсиониране	63	6	43	4
Активи по отсрочени данъци	2,647	265	2,011	201
Нетно салдо на активи и пасиви по отсрочени данъци	(4,154)	(698)	(5,451)	(859)

Движението в отсрочените данъчни активи и пасиви е представено по-долу:

	<i>Салдо на 1 януари 2017 г. BGN '000</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) BGN '000</i>	<i>Ефект от валутни преизчисления BGN '000</i>	<i>Салдо на 31 декември 2017 г. BGN '000</i>
Нематериални активи придобити при бизнескомбинация	(1,060)	77	20	(963)
Пасиви по отсрочени данъци	(1,060)	77	20	(963)
Машини и оборудване	(6)	3	-	(3)
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	110	70	-	180
Обезценка на вземания	93	(11)	-	82
Дългосрочни задължения към персонала за пенсиониране	4	2	-	6
Активи по отсрочени данъци	201	64	-	265
Активи и пасиви по отсрочени данъци, нетно	(859)	141	20	(698)

	Салдо на 1 януари 2016 г. BGN '000	Признати в отчета за всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) BGN '000	Ефект от валутни преизчисле- ния BGN '000	Салдо на 31 декември 2016 г. BGN '000
Нематериални активи придобити при бизнескомбинация	(1,244)	163	21	(1,060)
Пасиви по отсрочени данъци	(1,244)	163	21	(1,060)
Машини и оборудване	10	(16)	-	(6)
Неизплатени доходи на физически лица, вкл. неизползвани отпуски	100	10	-	110
Обезценка на вземания	82	11	-	93
Дългосрочни задължения към персонала за пенсиониране	-	4	-	4
Активи по отсрочени данъци	192	9	-	201
Активи и пасиви по отсрочени данъци, нетно	(1,052)	172	21	(859)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата в групата да генерират достатъчна данъчна печалба.

6. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Материали	264	422
Гориво	108	159
Стоки	45	32
Общо	417	613

7. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Вземания от клиенти	21,265	21,240
Обезценка	(1,549)	(1,451)
Вземания от клиенти, нетно	19,716	19,789
<i>в т.ч. вземания от свързани лица (Приложение № 27)</i>	<i>371</i>	<i>330</i>

В сумата на вземанията от клиенти са включени начислени суми в размер на 7,181 х. лв. (31.12.2016 г.: 6,601 х.лв.) представляващи вземания по предоставени през м. декември услуги, фактурирани през м. януари на следващата отчетна година.

ГРУПА СПИДИ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година**

Обичайно дружествата от групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби от 7 до 40 дни.

Групата е определила обичаен период от 90 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от групата като индикатор за обезценка.

Ръководството преценява събираемостта като анализира дните на просрочие на вземанията и взема решение относно начисляването на обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	11,740	9,289
от 31 до 60 дни	1,982	4,710
Общо	13,722	13,999

Възрастовата структура на просрочени необезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	3,177	3,518
от 31 до 90 дни	1,822	1,356
от 90 до 180 дни	535	300
от 181 до 365	88	122
над 365 дни	163	212
Общо	5,785	5,508

Вземанията на дружеството се обезценяват според политиката за обезценка описана по-горе. Необезценените вземания над 365 дни представляват вземания от дългогодишни партньори на дружеството, с които то има продължаващи регулярни бизнес отношения.

Възрастовата структура на просрочени обезценени търговски вземания е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
от 91 до 180 дни	136	163
от 181 дни до 365 дни	295	290
над 365 дни	1,327	1,280
Обезценка	(1,549)	(1,451)
Общо	209	282

Движението на коректива за обезценка е както следва:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
В началото на годината	1,451	1,184
Начислена обезценка	468	1,051
Възстановена обезценка	(167)	(557)
Преизчисление на чуждестранна дейност	(18)	(11)
Отписана обезценка	(185)	(216)
В края на годината	1,549	1,451

8. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Дългосрочни вземания	213	208
Краткосрочни вземания и предплатени разходи	3,538	2,922
Общо	3,751	3,130

Като *други дългосрочни вземания* към 31.12.2017 г. са представени платени депозити по дългосрочни договори за наем (оперативен лизинг) на недвижими имоти.,

Другите краткосрочните вземания и предплатени разходи включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Предплатени разходи	1,376	950
Предоставени депозити	770	914
<i>в т.ч. на свързани лица (Приложение № 27)</i>	17	-
Вземания от доверители	601	60
Вземания по договор за финансиране	298	-
Данъци за възстановяване	284	489
Вземания по платени суми от името на трети лица	159	-
Предоставени аванси на доставчици	19	438
<i>в т.ч. на свързани лица (Приложение № 27)</i>	-	69
Други вземания	31	71
Общо	3,538	2,922

Предплатените разходи включват платени застраховки на имущество и за куриерски пратки в размер на 957 х.лв. (31.12.2016 г.: 950 х.лв.), предплатени разходи за абонаментна поддръжка в размер на 360 х.лв. (31.12.2016 г.: няма) и други в размер на 59 х.лв. (31.12.2016 г.: няма).

Предоставените депозити към 31 декември са по договори за наем на офиси и помещения.

Вземанията от доверители към 31 декември включват 353 х.лв. събрани от подизпълнители суми по наложени платежи във връзка с международни пратки (31.12.2016 г.: няма) и 248 х.лв.

ГРУПА СПИДИ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година**

вземания, възникнали във връзка с направени безкасови плащания от клиенти с банкови карти (31.12.2016 г.: 60 х.лв.).

Вземанията по договор за финансиране са по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 – 2020 по процедура „Добри и безопасни условия на труд”. Изпълнението на проекта е приключило през м. ноември 2017 г., а безвъзмездната помощ е получена през м. март 2018 г. (Приложение № 12).

Данъците за възстановяване включват:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>
ДДС	259	420
Корпоративен данък	25	69
Общо	<u>284</u>	<u>489</u>

9. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>
Парични средства в разплащателни сметки	7,929	8,178
Парични средства в трезори	4,571	2,645
Парични средства в брой	163	238
Ваучери за храна	-	6
Общо	<u>12,663</u>	<u>11,067</u>

Паричните средства са деноминирани в следните валути:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	<u>BGN'000</u>	<u>BGN'000</u>
Лева	8,538	6,982
Румънски леи	2,369	3,017
Евро	1,072	1,005
Унгарски форинт	625	-
Щатски долари	59	63
Общо	<u>12,663</u>	<u>11,067</u>

За обезпечение на получен банков заем от дружеството – майка (Приложение № 11) е учреден залог по реда на Закона за Договорите за финансови обезпечения върху всички, настоящи и бъдещи вземания на дружеството майка и дъщерните дружества – солидарни длъжници по всички сметки, на които са титуляр в Банката – кредитор. Към 31 декември 2017 г. паричните средства по тези сметки са в размер на 3,374 х.лв.

10. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

10.1 ОСНОВЕН АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

Към 31.12.2017 г. регистрираният капитал на дружеството-майка се състои от 5,377,619 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на дружеството.

	2017	2016
	Брой акции	Брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	5,335,919	5,335,919
Брой издадени и напълно платени акции	41,700	-
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	5,377,619	5,335,919

Списъкът на основните акционери е както следва:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Брой акции	%	Брой акции	%
Спиди Груп АД	3,500,367	65.09%	3,544,367	66.42%
GeoPost SA, France	1,333,979	24.81%	1,333,979	25.00%
Други физически и юридически лица	543,273	10.10%	457,573	8.58%
Общо	5,377,619	100.00%	5,335,919	100.00%

На 03.07.2017 г. е вписано увеличение на акционерния капитал на дружеството – майка от 5,335,919 лв. на 5,377,619 лв. с издаването на 41,700 нови обикновени, поименни, безналични акции, всяка една с право на 1 глас, номинална стойност 1 лв. и емисионна стойност 1 лв. Увеличението е извършено по реда на чл. 112, ал. 3 от ЗППЦК. Решението за увеличението на капитала е взето от Общото събрание на акционерите на дружеството-майка на 14.12.2016 г., а право да запишат акции имат единствено лица, които към датата на решението за увеличаване на капитала са членовете на управителния орган (само неизпълнителни членове, които получават възнаграждение за дейността си) и/или служители на дружеството-майка, отговарящи на определени кумулативно критерии, в т.ч. да заемат длъжност, попадаща в трите най-високи нива на организационната структура на дружеството-майка, минимум тригодишен трудов стаж в структурата на дружеството-майка и участие в ключови за развитието на дейността проекти.

10.2 РЕЗЕРВИ

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Премиен резерв	19,565	19,565
Законови резерви	538	534
Резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности	(762)	(361)
Общо	19,341	19,738

Премийният резерв на дружеството-майка в размер на 19,565 х. лв. е формиран от постъпленията, получени в допълнение към номиналната стойност на издадените през 2014 г. акции с емисионната стойност на една акция 23 лв.

Законовите резерви са образувани в резултат от заделянето на 10% от печалбата съгласно изискванията на Търговския Закон и решение на Общото събрание на акционерите. Съгласно законовите изисквания законовият резерв следва да достигне минимум 10% от стойността на регистрирания капитал. Тези резерви не са разпределяеми.

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 762 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2016 г.: 361 х.лв. – отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества на Групата в нейната валутата на представяне (Приложение № 2.2).

10.3 НЕРАЗПРЕДЕЛЕНА ПЕЧАЛБА

Движението на *неразпределената печалба* е както следва:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	19,655	18,769
Нетна печалба за годината	7,171	6,951
Разпределение на печалбата за дивиденди	(6,030)	(6,029)
Актюерски загуби от последващи оценки, нетно от данък	4	(13)
Разпределение на печалбата за резерви	(4)	-
Други изменения	-	(23)
Салдо на 31 декември	20,796	19,655
<i>неразпределена печалба</i>	13,625	12,704
<i>текуща печалба за годината</i>	7,171	6,951

11. ЛИХВОНОСНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Лихвоносните задължения към 31 декември включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения по финансов лизинг	13,277	14,503
Дългосрочни банкови заеми	8,932	8,883
Общо	22,209	23,386
<i>нетекущи задължения</i>	13,652	15,823
<i>текущи задължения</i>	8,557	7,563

11.1 ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Дружествата от групата са придобили по договори за финансов лизинг машини, компютри, транспортни средства и оборудване.

Към 31 декември задълженията на групата по договори за финансов лизинг са както следва:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Задължения по финансов лизинг		
- над 1 година	7,732	8,861
- до 1 година	5,545	5,642
Общо	<u>13,277</u>	<u>14,503</u>

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в последната година от срока на лизинга.

11.2 ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Към 31 декември задълженията по получени банкови заеми са както следва:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Дългосрочна част	5,920	6,985
Краткосрочна част	3,012	1,898
*главница	3,004	1,891
* лихви	8	7
Общо	<u>8,932</u>	<u>8,883</u>

Условията при които са сключени банковите заеми са както следва:

Инвестиционен кредит 1 по договор от 21.11.2014 г.

- Разрешен размер: 705 х.лв.
- Краен срок на погасяване: 20.02.2018 г.
- Обезпечение: Залог върху машини и оборудване (Приложение № 3);
Вземания по договор за финансиране с Министерство на Икономиката (Приложение № 11)
Залог по реда на ЗДФО.
- Задължение към 31.12.2017 г.: 39 х. лв. главница
- Задължение към 31.12.2016 г.: 274 х.лв. главница

Инвестиционен кредит 2 по договор от 21.11.2014 г.

Транш I

- Разрешен размер: 5,000 х.лв.
- Краен срок на погасяване: 15.12.2019 г.

Транш II

- Разрешен размер: 5,867 х.лв.
- Краен срок на погасяване: 21.11.2020 г.
- Обезпечение: Залог на търговското предприятие на Геопост България ЕООД (Приложение № 1);
Залог на търговското предприятие на ДПД Румъния АД (Приложение № 1);
Залог върху вземания по договор за заем между СпиДи АД и ДПД Румъния АД
Залог пореда на ЗДФО (Приложение № 9)
- Задължение към 31.12.2017 г.: 5,167 х.лв., в т.ч. главница 5,164 х.лв. и лихва 3 х.лв.
- Задължение към 31.12.2016 г.: 7,065 х.лв., в т.ч. главница 7,060 х.лв. и лихва 5 х.лв.

Инвестиционен кредит 3 по договор от 24.03.2016 г.

- Разрешен размер: 1,623 х.лв. (830 х. евро)
- Краен срок на погасяване: 24.09.2021 г.;
- Обезпечения: Залог върху машини и оборудване (сортировъчна линия) (Приложение № 1)
Залог на всички настоящи и бъдещи вземания върху всички настоящи и бъдещи разплащателни сметки в банката – кредитодател (Приложение № 9).
- Задължение към 31.12.2017 г.: 1,220 х.лв., в т.ч. главница 1,218 х. лв. и лихва 2 х.лв. (624 х.евро, в т.ч. главница 623 х. евро и лихва 1 х.евро);
- Задължение към 31.12.2016 г.: 1,544 х.лв., в т.ч. главница 1,542 х.лв. и лихва 2 х.лв. (789 х.евро, в т.ч. главница 788 х. евро и лихва 1 х.евро);

Инвестиционен кредит 4 по договор от 08.06.2017г.

- Разрешен размер 2,503 х.лв. (1,280 х.евро)
- Краен срок на погасяване: 08.06.2022 г.
- Обезпечения: Залог на търговското предприятие на Геопост България ЕООД (Приложение № 1);
Залог на търговското предприятие на ДПД Румъния АД (Приложение № 1)
Залог по договор за заем между Спида АД и ДПД Румъния АД (Приложение № 29)
Залог по реда на ЗДФО (Приложение № 9)
- Задължение към 31.12.2017 г.: 2,506 х.лв., в т.ч. 2,503 х. лв. главница и 3 х.лв. лихви (1,281 х.евро, в т.ч. 1,280 х.евро главница и 1 х.евро лихви)
- Задължение към 31.12.2016 г.: няма

Допълнително за управление на ликвидния си риск са сключени договори за банкови овърдрафти, по които към 31 декември дружеството няма задължения:

Банков овърдрафт 1 по договор от 18.12.2008 г.

- Разрешен размер: 300 х.лв.
- Срок на погасяване: 30.10.2018 г.
- Обезпечение: Залог по реда на ЗДФО

Банков овърдрафт 2 по договор от 08.06.2017 г.

- Разрешен размер: 2,000 х.лв.
- Срок на погасяване: 30.01.2019 г.
- Обезпечение: Залог по реда на ЗДФО.

Договорените лихвени проценти по кредитите са в диапазона 1m-EURIBOR+1,60% до 3m SOFIBOR + 2,9%.

Съдължници по получен инвестиционен кредит 1 е компанията – майка, а по инвестиционен кредит 2, инвестиционен кредит 4 и овърдрафт 2 – две дъщерни дружества.

12. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Дружеството-майка е сключило договор от 03.12.2013 г. с Министерство на Икономиката за финансиране на проект „Въвеждане на иновативен процес за организация и управление на логистични услуги и доставка на технологична инфраструктура и терминали за осигуряване на достъп до платформата на служителите, партньорите и клиентите на “Спиди” АД по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г. Проектът е приключен на 21.06.2015 г. Проектът включва покупка на хардуер, софтуер, консултантски услуги от инженерно-технически характер на обща стойност 4,084 х.лв. Полученото финансиране е 50% от изразходените средства по проекта, а именно 2,042 х.лв. (Приложение № 3 и Приложение № 4)

Дружеството-майка е сключило договор от 05.06.2017 г. с Министерство на труда и социалната политика за финансиране по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“. Проектът включва финансиране на текущи разходи и покупка на машини и оборудване за осигуряване на добри и безопасни условия на труд и повишаване качеството на работните места покупка на обща стойност 373 х.лв. Финансирането е в размер на 80% от изразходените средства по проекта - 299 х.лв. Изпълнението на проекта е приключило на 05.11.2017 г. Окончателното верифициране на разходите от управляващия орган е през м. март 2018 г. (Приложение № 3)

Към 31 декември получените финансираня са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Дългосрочна част	439	671
Краткосрочна част	320	305
Общо	759	976

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние и е в групата на текущите пасиви.

13. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 31 декември включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Възнаграждения на Съвета на директорите (Приложение № 28), платими след 12 месеца	85	45
Задължения към персонала при пенсиониране	72	56
Общо	157	101

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на групата за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2017 г. при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала дружеството-майка е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала е както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	56	-
Разход за текущ стаж	20	18
Разход за лихви	1	1
Разход за минал стаж	-	26
Плащания през годината	(1)	(2)
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч. :	(4)	13
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	4	2
<i>Актюерски (печалби)/загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	(8)	11
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	72	56

Начислените суми за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране в отчета за всеобхватния доход включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Разход за текущ стаж	20	18
Разход за лихви	1	1
Разходи за минал стаж	-	26
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 22)	21	45

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране в т.ч.:		
<i>Актюерски печалби от промени във финансовите предположения</i>	4	2
<i>Актюерски (печалби)/загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	(8)	11
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 10.3)	(4)	13
Общо	17	58

При определяне на сегашната стойност към 31.12.2017 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 2014 г. – 2016 г.;
- степени на оттегляне на персонала – вероятността за напускане или предстоящо съкращаване с нормално разпределение NORMDIST (време до пенсия; 13; 5; 1). Тази вероятност е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката;

- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 2\%$ (2016 г.: $i = 2.5\%$). Той се основава на доходността на емисиите дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет).
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5% годишен ръст спрямо предходния отчетен период от 2017 г. до 2018 г. – 5% и всяка следваща година (2016 г.: 5%).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на дружеството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1% на ръста на заплатите, на дисконтовата норма и на текущото върху задълженията за дългосрочни доходи при пенсиониране към 31.12.2017 г. е както следва:

	<u>Увеличение</u>	<u>Намаление</u>
	BGN'000	BGN'000
Изменение на ръста на заплатите	5	(5)
Изменение на дисконтовата норма	(8)	9
Изменение в текущото	(10)	11

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 32.86 години (2016 г.: 33.6 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 16 х.лв., в т.ч. за 2018 г. няма очаквани плащания (2016 г.: 6 х.лв., в т.ч. за 2017 г. 1 х.лв.).

14. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Към 31 декември търговските задължения включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Търговски задължения към трети лица	8,490	10,085
<i>в т.ч. задължения към куриери и SPS партньори и агенти</i>	285	249
Търговски задължения към свързани лица	524	866
Общо	9,014	10,951

Търговските задължения са текущи, възникнали са във връзка с получени услуги. Задълженията към доставчици са в лева, румънски леи и евро.

15. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	3,205	2,504
<i>текущи задължения</i>	1,903	1,651
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	1,154	803
<i>променливи възнаграждения на Съвета на директорите (Приложение № 27)</i>	148	50
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	1,016	968
<i>текущи задължения</i>	712	823
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	304	145
Общо	4,221	3,472

16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

Задълженията за данъци включват:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN '000	BGN '000
Данък върху добавената стойност	1,069	1,027
Данъци върху доходите на физическите лица	307	294
Корпоративен данък	217	30
Данъци върху разходите	71	14
Общо	1,664	1,365

ГРУПА СПИДИ АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

До датата на издаване на настоящия консолидиран отчет в дружествата от групата са извършени ревизии и проверки както следва:

Дружество майка

- по ДДС – до 31.03.2013 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2012 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.03.2012 г.;

Дъщерни дружества

СПИДИ ЕООД

- по ДДС – до 30.11.2012 г.;
- пълна данъчна ревизия – до 31.12.2011 г.;
- Национален осигурителен институт – до 31.10.2012 г.;

ГЕОПОСТ БЪЛГАРИЯ – няма извършени проверки

ДПД РУМЪНИЯ – няма извършени проверки

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение.

Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

17. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения към доверители	8,954	5,273
Депозити от членовете на СД (Приложение № 27)	110	110
Задължения за лихви по получени заеми от свързани лица (Приложение № 27)	15	15
Задължения за дивиденди	5	5
Други задължения	132	113
Общо	9,216	5,516

Задълженията към доверители са възникнали по повод на сделки за извършване на доставки с наложен платеж и пощенски паричен превод.

18. ПРИХОДИ

Приходите от продажби на групата включват:

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Приходи от куриерски услуги	148,605	139,310
- приходи от България	99,590	90,629
- приходи от Румъния	48,765	48,681
- приходи от Гърция	250	-
Приходи от универсална пощенска услуга	2,224	1,150
- приходи от България	2,224	1,150
- приходи от Румъния	-	-
Приходи от комисионни по парични преводи	776	520
- приходи от България	776	520
- приходи от Румъния	-	-
Общо	151,605	140,980

19. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2017	2016
	BGN'000	BGN'000
Приходи от наем на МПС и други	4,953	4,743
Приходи от обезщетения и неустойки	823	499
Приходи от финансираня по европейски проекти (Приложение № 12)	515	341
Приходи от продажба на дълготрайни активи	233	1,920
Балансова стойност на продадени дълготрайни активи	(190)	(1,689)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	43	231
Приходи от продажба на гориво	492	781
Отчетна стойност на продадено гориво	(438)	(738)
Печалба от продажба на гориво	54	43
Нетни загуби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(508)	(512)
Други	949	1,638
Общо	6,829	6,983

20. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Разходите за материали и консумативи включват:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Горива	3,425	3,305
Основни материали	1,638	2,212
ИТ консумативи	755	652
Униформено облекло	257	251
Офис материали и консумативи	820	241
Активи на несъществена стойност	172	227
Други	42	285
Общо	<u>7,109</u>	<u>7,173</u>

21. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Подизпълнители	76,144	75,016
Наеми на офис, МПС и оборудване	5,753	5,018
Одит, консултантски и други услуги	3,407	2,001
Поддръжка на автомобили	2,954	2,380
Комуникации и комунални услуги	2,315	2,343
Застраховки, вкл. застраховка на пратки	1,590	1,361
Поддръжка на офиси и складове	915	611
Маркетинг	878	940
Банкови такси	554	395
Обучение на персонала	264	365
Други	1,167	1,712
Общо	<u>95,941</u>	<u>92,142</u>

Начислените разходи за задължителен одит на индивидуалните годишни финансови отчети на дружествата в Групата и на консолидирания годишен финансов отчет са в размер на 92 х.лв., в т.ч. по одит за 2016 г. 17 х.лв. (2016 г.: 86 х.лв., в т.ч. по одит за 2015 г. 4 х.лв.). През 2017 г. и 2016 г. от одиторите на отчета по закон не са предоставяни данъчни консултации и други услуги, несвързани с одита.

22. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Текущи възнаграждения	23,911	21,427
Вноски по социалното осигуряване	6,119	4,630
Социални придобивки и плащания	962	1,200
Начислени суми за неползвани отпуски	938	767
Начислени суми по осигуровки върху отпуски	182	145
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала при пенсиониране (Приложение № 13)	21	45
Общо	<u>32,133</u>	<u>28,214</u>

23. ДРУГИ РАЗХОДИ

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Обезщетения за пратки	2,085	1,590
Представителни мероприятия	618	149
Командировки	374	109
Начислени/(възстановени) обезценки по вземания, нетно	301	494
в т.ч.: <i>начислени обезценки на търговски вземания, вкл. от свързани лица</i>	468	1,051
<i>възстановени обезценки на вземания, вкл. от свързани лица</i>	(167)	(557)
Отписани вземания	54	34
Други	442	163
Общо	<u>3,874</u>	<u>2,539</u>

24. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ/(ПРИХОДИ), НЕТНО

Финансовите разходи/(приходи), нетно на групата включват:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Приходи от лихви	-	(2)
Финансови приходи	-	(2)
Разходи за лихви по финансов лизинг	391	535
Разходи за лихви по банкови заеми	154	220
Разходи за такси по банкови заеми	30	94
Нетна загуба от курсови разлики по заеми	-	1
Финансови разходи	<u>575</u>	<u>850</u>
Общо	<u>575</u>	<u>848</u>

25. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Данъчна печалба/(загуба) за годината на дружествата от Групата, нетно	10,140	8,603
Текущ разход за данък върху печалбата за годината: 10% за България/16% за Румъния (2016 г. :10 %/ 16% за Румъния)	1,096	925
Отстъпка	-	(1)
Отсрочени данъци върху печалбата от: <i>Възникване и обратно проявление на временни разлики</i>	(141)	(172)
<i>Ефекти от временни разлики за минали периоди</i>	(144)	(89)
	3	(83)
Общо разход за данък от печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<u>955</u>	<u>752</u>

Консолидиран отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)	2017 BGN'000	2016 BGN'000
Равнение на разхода за данъци върху печалбата определен спрямо консолидирания счетоводен резултат		
Счетоводна печалба за годината	8,126	7,703
Данък върху печалбата: 10% за България/16% за Румъния (2016 г.: 10%/16% за Румъния)	894	745
Отстъпка	-	(1)
От непризнати суми по данъчни декларации	61	91
Обратно проявление за временни разлики за минали периоди	-	(83)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	955	752

26. НЕТНА ПЕЧАЛБА НА АКЦИЯ И ДИВИДЕНТИ

26.1 Нетна печалба на акция

Среднопретегленият брой акции, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, използвани за изчисляването на показателя „нетната печалба на акция”, са както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
Нетна печалба, подлежаща на разпределение (в х.лв.)	7,171	6,951
Среднопретеглен брой акции	5,356,712	5,335,919
Нетна печалба на акция /в лв. за акция/	1.34	1.30

26.2 Дивиденди

На 14.06.2017 г. е взето решение от Общото събрание на акционерите на дружеството-майка за разпределение на част от печалбата на дружеството – майка за 2016 г. в размер на 7,733 х.лв. както следва:

- Сума в размер на 6,030 хил. лв. да бъде разпределена за изплащане на дивиденди на акционерите на дружеството-майка по един лев и тринадесет стотинки за всяка акция преди облагане;
- Сумата в размер на 4 х.лв., равняваща се на 10% от увеличението на капитала, съгласно решение на Общото събрание на акционерите от 14.12.2016 г., да бъде отнесена за попълване на фонд „Резервен” (до достигане на 1/10 от регистрирания капитал съгласно Търговския закон).
- Остатъкът в размер на 1,699 х.лв. да бъде отнесен в неразпределената печалба.

27. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дружествата, които са свързани с Групата и вида на тяхната свързаност са както следва:

Свързано лице	Вид на свързаност
Спиди Груп АД	Основен акционер с 65.09% (2016 г.: 66.42%) от капитала на дружеството-майка (<i>крайно дружество – майка</i>)
Геопост СА, Франция	Акционер със значително влияние
Винарско имение Драгомир ООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Трансбалкан груп ООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Трансбалкан груп, Румъния	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар БГ ЕООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар Ауто ООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар С ЕООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар ойл ЕООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар Рент ЕООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Булром газ 2006 ООД	Дружество под контрол на крайния собственик
София Сити Лоджистик Парк ЕООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар плюс ООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Омникар Варна ООД	Дружество под контрол на крайния собственик
Застрахователен брокер Омникар и Партньори ООД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал
Сандрини Фло ЕООД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал
Стар Перфомайнинг	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал

Крайно лице, притежаващо контрола, е Валери Харутюн Мектупчиян.

Търговски взаимоотношения

Вземания от свързани лица	31.12.2017 BGN'000	31.12.2016 BGN'000
Търговски вземания		
<i>Търговски вземания от дружества под общ контрол</i>	175	277
<i>Търговски вземания от акционер със значително влияние</i>	212	105
<i>Обезценка</i>	(16)	(52)
Търговски вземания от свързани лица, нетно (Приложение № 7)	371	330

ГРУПА СПИДИ АД

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Други вземания		
<i>Платени депозити на дружества под общ контрол</i>	17	-
<i>Предоставени аванси на дружества под общ контрол</i>	-	69
Други вземания от свързани лица (Приложение № 8)	<u>17</u>	<u>69</u>
Общо	<u>388</u>	<u>399</u>

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Задължения към свързани лица		
Търговски задължения към дружества под общ контрол	524	866
Търговски задължения (Приложение № 14)	<u>524</u>	<u>866</u>
Задължения за лихви по получени заеми от крайна-компания майка	15	15
Депозити на членове на Съвета на директорите на компанията - майка	110	110
Други текущи задължения (Приложение № 17)	<u>125</u>	<u>125</u>
Общо	<u>649</u>	<u>991</u>

Задълженията по депозити от членове на Съвета на директорите на компанията – майка в размер на 110 х.лв. (31.12.2016 г.: 110 х. лв.) представляват внесени суми във връзка с изискванията на чл. 240, ал. (1) от Търговския закон.

Сделки със свързани лица

Групата е реализирала *приходи от продажби* на свързани лица както следва:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
Продажби на услуги на:	<u>3,522</u>	<u>3,590</u>
Дружества под общ контрол	2,942	3,067
Акционер със значително влияние	573	508
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	7	15
Продажба на материали на:	<u>212</u>	<u>-</u>
Дружества под общ контрол	212	-
Продажба на дълготрайни активи на:	<u>56</u>	<u>6</u>
Дружества под общ контрол	56	6
Общо:	<u>3,790</u>	<u>3,596</u>

Групата е закупила стоки, материали и услуги от свързани лица, както следва:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Доставка на услуги от:	11,738	9,567
Дружества под общ контрол	11,549	9,381
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	189	186
Доставка на материали от:	950	707
Дружества под общ контрол	950	707
Други доставки от:	176	144
Дружества под общ контрол	176	141
Дружества, свързани чрез ключов управленски персонал	-	3
Общо:	12,864	10,418

През периода дружеството е изплатило застрахователни премии по сключени застраховки на имущество на Групата, свързано чрез ключов управленски персонал в размер на 1,209 х.лв.

Ключовият управленски персонал е оповестен в Приложение № 1.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал на Групата, начислени през отчетния период от дружеството – майка и нейните дъщерни дружества са в размер на 779 х. лв. (2016 г.: 643 х.лв.) и включват:

- постоянни възнаграждения в размер на 470 х. лв. (2016 г.: 470 х. лв.);
- променливо възнаграждение в размер на 285 х.лв. (2016 г.: 150 х. лв.);
- осигурителни вноски за сметка на работодателя 24 х.лв. (2016 г.: 23 х.лв.)

Дължимите променливи възнаграждения към 31 декември 2017 г. са в размер на 233 х.лв., в т.ч. платими в рамките на 3 години 85 х.лв. (31.12.2016 г. 94 х.лв., в т.ч. нетекущи 45 х.лв.) (Приложение № 13 и Приложение № 15).

През 2017 г. неизпълнителните членове, които получават възнаграждение за дейността си, са придобили 3,600 броя акции с емисионна стойност 1 лв. за акция, съгласно решение увеличението на капитала на Общото събрание на акционерите от 14.12.2016 г. по реда на чл. 112, ал. 3 от ЗППЦК (Приложение № 10).

28. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Оперативен лизинг

Групата няма неотменяеми договори за оперативен лизинг.

Съществените *отменяеми* договори за отдаване / наемане на имущество са както следва:

Групата като лизингодател

Групата има сключени договори за отдаване под наем на транспортни средства с дружество под общ контрол за срок от три години, който изтича през м. юни 2019 г. с опция за подновяване за нов тригодишен период.

Към 31 декември 2017 г. вземанията по бъдещите минимални наемни вноски по договори за наем, са както следва:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
В рамките на една година	3,164	2,060
Между една и пет години	1,846	3,262

Групата като лизингополучател

Групата има сключени договори за ползване под наем на офиси, търговски и складови помещения, транспортни средства и места за паркиране.

Към 31.12.2017 г. бъдещите минимални лизингови вноски по най-съществените *отменяеми дългосрочни договори* за оперативен лизинг са както следва:

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
	BGN'000	BGN'000
В рамките на една година	1,918	2,184
Между една и пет години	7,227	7,032
Над пет години	28,716	30,642

29. ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

Групата е изложена на определени рискове, които произлизат от използването на финансови инструменти. В това приложение са описани целите, нейните политики и процеси за управление на тези рискове, както и използваните от нея методи за оценяването им.

При своята дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са:

- Кредитен риск
- Валутен риск
- Ликвиден риск

Структурата на финансовите активи и пасиви на групата е както следва:

Финансови активи

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Заеми и вземания</i>		
Търговски вземания	19,716	19,789
<i>в т.ч. вземания от свързани лица</i>	371	330
Други вземания	1,281	-
Парични средства	12,663	11,067
	33,660	30,856

Финансови пасиви

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
<i>Финансови пасиви по амортизирана стойност</i>		
Задължения по финансов лизинг	13,277	14,503
Задължения по банкови заеми	8,932	8,883
Търговски задължения	9,014	10,951
<i>в т.ч. задължения към свързани лица</i>	524	866
Задължения към доверители	8,954	5,273
Други задължения към свързани лица	15	15
	40,192	39,625

Основната цел на финансовите инструменти, с които оперира Групата е финансиране на текущата стопанска дейност.

Ръководството носи цялата отговорност за определяне целите и политиките на групата за управление на риска и, докато запазва крайната отговорност за тях, делегира правомощието за определяне и опериране на процесите, които дават уверение за ефективното изпълнение на целите и политиките за финансовата функция на групата. Ръководството получава месечни отчети, като се разглежда ефективността на процесите на място и целесъобразността на целите и политиките, които поставя. В тази връзка периодично се прави преглед на политиките и процесите за управление на риска.

Общата цел на ръководството е да поставят политики, които търсят намаляване на риска, доколкото е възможно, без да се засяга неправомерно конкурентостта и гъвкавостта на групата. Допълнителна подробна информация относно тези политики е изложена по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск представлява риск от финансова загуба за групата, ако купувачът или контрагентът не спази договорните задължения. Основно групата е изложено на кредитен риск от продажбите на кредит.

Финансовите активи на Групата са концентрирани в две групи: пари в брой и в банкови сметки (текущи и депозитни) и търговски и други краткосрочни вземания, в т.ч. от свързани лица.

Ръководството е установило кредитна политика, съгласно която всеки един нов клиент се анализира за кредитоспособността преди стандартното плащане на дружествата от групата. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо от търговския и финансовия отдел, съгласно установената кредитна политика на групата. Ежеседмично финансовият отдел прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми и състоянието на клиентите – причини, намерения и се предприемат конкретни мерки за събиране на вземанията – прозвъняване на некоректните клиенти, преминаване към плащане в брой, сключване на споразумения за плащане (устни и писмени) и т.н. При наличие на три неплатени фактури и спрян кредит по договор за месечни плащания, съответните контрагенти се включват в списък с некоректни клиенти и се предприемат по - рестриктивни мерки за събиране на просрочените вземания, вкл. по съдебен ред. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и взема решение относно начисляването на обезценка (Приложение № 2.25).

Също така ръководството текущо наблюдава и регулира формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти, в т.ч. от свързани лица. Съгласно неговата кредитна политика процентът на кредитната експозиция на един клиент спрямо общата сума на вземанията не следва да надхвърля 10%. Разполагайки с широка клиентска база вземанията и приходите на групата са силно диверсифицирани и няма зависимост от един клиент или група клиенти. Към 31 декември 2017 г. вземанията на групата не включват вземания от клиенти, чиято експозиция да надхвърля 10%.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в няколко първокласни търговски банки с висока репутация и стабилна ликвидност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Валутен риск

Валутният риск е риска от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на групата. Тъй като българският лев е фиксиран към еврото и групата представя финансовите си отчети в български левове, валутният риск е свързан единствено с валутите, различни от евро.

Следващата таблица обобщава експозицията на групата на валутен риск към 31 декември. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

31.12.2017 г.	BGN	EUR	RON	USD	HUF	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания	10,742	1,288	7,668	18	-	19,716
<i>в т.ч. вземания от свързани лица</i>	<i>371</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>371</i>
Предоставен заем	-	-	-	-	-	-
Други вземания	1,068	-	213	-	-	1,281
Парични средства и парични еквиваленти	8,537	1,074	2,368	59	625	12,663
Общо активи	20,347	2,362	10,249	77	625	33,660
Задължения по финансов лизинг	13,100	177	-	-	-	13,277
Задължения към банки	8,932	-	-	-	-	8,932
Търговски и други задължения	9,153	1,296	7,533	1	-	17,983
<i>в т.ч. свързани лица</i>	<i>524</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>539</i>
Общо пасиви	31,185	1,473	7,533	1	-	40,192
31.12.2016 г.	BGN	EUR	RON	USD	HUF	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания	9,514	1,101	9,138	36	-	19,789
<i>в т.ч. вземания от свързани лица</i>	<i>330</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>330</i>
Предоставен заем	-	-	-	-	-	-
Други вземания	-	-	-	-	-	-
Парични средства и парични еквиваленти	6,982	1,005	3,017	63	-	11,067
Общо активи	16,496	2,106	12,155	99	-	30,856
Задължения по финансов лизинг	14,392	111	-	-	-	14,503
Задължения към банки	7,339	1,544	-	-	-	8,883
Търговски и други задължения	7,135	1,336	7,755	13	-	16,239
<i>в т.ч. свързани лица</i>	<i>881</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>881</i>
Общо пасиви	28,866	2,991	7,755	13	-	39,625

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната му чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо валутите, различни от лева и евро на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат **преди облагане** с данъци и върху собствения капитал.

		RON		USD		HUF	
		2017	2016	2017	2016	2017	2016
		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
10% увеличение на обменните курсове							
<i>Финансов резултат (печалба или загуба)</i>	+	272	440	8	9	63	-
<i>Собствен капитал – натрупани печалби</i>	+	272	440	8	9	63	-
10% намаление на обменните курсове							
<i>Финансов резултат (печалба или загуба)</i>	-	(272)	(440)	(8)	(9)	(63)	-
<i>Собствен капитал – натрупани печалби</i>	-	(272)	(440)	(8)	(9)	(63)	-

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква от управлението на работния капитал, финансовите разходи и погасяването на главницата на дълговите инструменти. Това е риска, когато ръководството ще срещне трудности при изпълнение на задълженията си, когато станат дължими.

Политиката на ръководството е да даде уверение, че винаги ще разполага с достатъчно парични средства, за да може да изпълни задълженията си, когато станат дължими. За да постигне тази цел, то търси начин да поддържа паричните салда (или съгласуваните средства), за да изпълни очакваните изисквания. Също, ръководството търси начин да намали ликвидния риск с фиксиране на лихвени проценти (и от тук паричните потоци) на заемните ѝ средства.

Ръководството получава периодично информация относно паричните салда.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на групата към 31 декември, групирани по остатъчен срок до падежа, на база **недисконтирани** парични потоци. Сумите включват главници и лихви.

31.12.2017 г.	До 3	От 3 до 12	От 1 до 5	Общо
	месеца	месеца	години	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения по финансов лизинг	1,608	4,207	7,931	13,746
Задължения към банки	814	2,322	6,140	9,276
Търговски и други задължения	17,983	-	-	17,983
<i>в т.ч. свързани лица</i>	524	-	-	524
Общо	20,405	6,529	14,071	41,005

31.12.2016 г.	До 3	От 3 до 12	От 1 до 5	Общо
	месеца	месеца	години	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения по финансов лизинг	1,549	4,499	9,307	15,355
Задължения към банки	496	1,560	7,192	9,248
Търговски и други задължения	16,239	-	-	16,239
<i>в т.ч. свързани лица</i>	866	-	-	866
Общо	18,284	6,059	16,499	40,842

Информация за справедливата стойност на активите и пасивите

Справедливата стойност се определя като сума, за която един актив може да бъде разменен или пасив, уреден между информирани и желаещи страни в честна сделка.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви групата приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ, големите търговски банки – дилъри и за определени специфични инструменти – директни сделки между страните. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. При заемите по фиксиран лихвен процент прилаганата методика за неговото определяне използва като отправна точка за изчисленията текущите наблюдения на групата по отношение на пазарните лихвени равнища.

Доколкото все още не съществува достатъчно активен пазар на различните финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в консолидирания отчет за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност, както и че справедливите стойности на финансовите инструменти в консолидирания отчет не се различават съществено от балансовата им стойност.

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на групата лихвоносните активи са представени основно от паричните средства по сметки в банки, които са с плаващ лихвен процент. Привлечените средства на групата под формата на дългосрочни банкови заеми и финансов лизинг също са с променлив лихвен процент.

ГРУПА СПИДИ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 година**

Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на дружеството в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружествата от групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководството на дружеството-майка текущо наблюдава и анализира експозицията на групата спрямо промените в лихвените равнища.

31 декември 2017 г.

	безлихвен и	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания	20,997	-	-	20,997
Парични средства и парични еквиваленти	4,734	-	7,929	12,663
Общо финансови активи	25,731	-	7,929	33,660
Банкови заеми и финансов лизинг	-	22,209	-	22,209
Други заеми и задължения	17,983	-	-	17,983
Общо финансови пасиви	17,983	22,209	-	40,192

31 декември 2016 г.

	безлихвен и	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания	19,789	-	-	19,789
Парични средства и парични еквиваленти	2,889	-	8,178	11,067
Общо финансови активи	22,678	-	8,178	30,856
Банкови заеми и финансов лизинг	-	23,386	-	23,386
Други заеми и задължения	16,239	-	-	16,239
Общо финансови пасиви	16,239	23,386	-	39,625

Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на групата е да се гарантира, че тя поддържа стабилен кредитен рейтинг и подходящи капиталови съотношения, за да поддържа бизнеса си и да увеличи максимално стойността му, вкл. да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на собствениците, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Групата управлява капиталовата си структура и прави корекции в нея с оглед на промените в икономическите условия.

Групата наблюдава капитала си, като използва съотношение на задлъжнялост, което представлява нетния дълг, разделен на общия капитал плюс нетния дълг. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Политиката на дружеството е да поддържа оптимално ниво на капитал с цел да може да осигурява необходимите средства – дългосрочни и краткосрочни за бъдещото си развитие.

В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември:

	31.12.2017	31.12.2016
	BGN'000	BGN'000
Задължения по заеми и лизинги	22,209	23,386
Намалени с парични средства	(12,663)	(11,067)
Нетен дълг	<u>9,546</u>	<u>12,319</u>
Собствен капитал	45,515	44,729
Общо нетен дълг и собствен капитал	<u>55,059</u>	<u>57,048</u>
Съотношение на задлъжнялост	<u>17,33%</u>	<u>21,59%</u>

30. ПОТЕНЦИАЛНИ ЕФЕКТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО НА НОВИ МСФО

Новите стандарти МСФО 15 Приходи от договори с клиенти, МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 16 Лизинг, които са издадени и в сила от 1 януари 2018 г., но не са приети за по-ранно прилагане от Групата:

30.1. МСФО 9 Финансови инструменти

Оценката на Групата за ефекта от тези нови стандарти е представена по-долу.

Заглавие на МСФО 9 Финансови инструменти стандарта

Естество на промяната МСФО 9 (2014) разглежда класификацията, оценката и отписването на финансови активи и финансови пасиви, въвежда нови правила за счетоводно отчитане на хеджирането и нов модел за обезценка на финансови активи. Той изцяло заменя МСС 39 *Финансови инструменти: Признаване и оценяване*.

Ефект

Класификация

МСФО 9 (2014) въвежда 3 принципни категории класификация за финансовите активи: оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Групата е направила преглед на своите финансови активи и пасиви за ефекти при тяхната класификация съгласно новия стандарт от 1.01.2018 г.

Финансови активи, държани от дружеството, включват търговски вземания, вкл. от свързани лица и парични средства и парични еквиваленти с обща балансова стойност към 31.12.2017 г. 32,677 х.лв. Тези финансови активи, които в момента са класифицирани като „кредити и вземания” и се оценяват по амортизирана стойност, отговарят на условията за класифициране по амортизирана стойност съгласно МСФО 9. Поради това ръководството на Групата не очаква изискванията на новия МСФО 9 да окажат съществено влияние върху класификацията и оценката на неговите финансови активи.

Групата не очаква промени и ефекти за счетоводното отчитане на неговите финансови пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а то няма такива пасиви. Правилата за отписване на пасиви са прехвърлени от МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване* и не са изменяни

Обезценка

Новият модел на обезценка изисква признаване на провизии за обезценка на базата на очаквани кредитни загуби, а не само на вече понесени кредитни загуби, както е съгласно МСС 39. Прилага се за финансови активи, класифицирани по амортизирана стойност, дългови инструменти, измервани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, договорни активи съгласно МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*, вземания по лизинг, кредитни ангажименти и определени договори за финансова гаранция.

Групата е извършила преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху финансовите си инструменти и респ. дали и при кои инструменти има значително

увеличение след първоначалното им признаване, както и първоначална оценка за размера на очакваните кредитни загуби. При изготвянето на модела от Групата е отчетен ефектът от промяната в риска от настъпване на неизпълнение през остатъчния срок на съответния финансов инструмент. Значителното увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване би се определило от дружеството като нарастване на кредитния риск в резултат на влошаването на определени финансови и икономически условия и тяхното влияние върху финансовия инструмент. За целта тя е включила в модела набор от количествени и качествени показатели.

Също така Групата е във финална фаза на разработването на модел за матрично провизиране на нейните *търговски и други краткосрочни вземания*. Той включва: а) групиране на клиентите и контрагентите на Групата по сходни бизнес, териториален признак и други характеристики и кредитен риск; б) провизионна матрица, основана на исторически наблюдавани проценти на неизпълнение и неплащане по времеви диапазони на просрочие, коригирани с допълнителни предположения и приблизителни оценки, ориентирани към възможни промени в тези проценти, базирани на макроикономически или специфични за съответната индустрия фактори. При тези вземания е преценено, че финансовият компонент е несъществен.

На базата на извършената към момента предварителна оценка, Групата не очаква значително увеличение в сумата на коректива за загуби от търговски и други вземания.

Групата е извършила детайлен преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху *паричните средства и паричните еквиваленти* и дали има значително увеличение след първоначалното им признаване, както и за размера на очакваните кредитни загуби. В резултат на направените анализи, Групата е оценила, че доколкото е възприела политика за поддържане и управление на паричните средства във финансови институции с добра репутация и висок кредитен рейтинг, ефектът от първоначалното прилагане на МСФО 9 би бил несъществен (ако такъв съществува).

Оповестявания

Новият стандарт също така въвежда разширени изисквания за оповестяване и промени в представянето. Групата очаква те да променят естеството и обема на неговите оповестявания относно финансовите му инструменти, особено в годината на приемане на новия стандарт – 2018 г.

Дата на прилагане от дружеството

МСФО 9 е задължителен да се прилага за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Групата е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2018 г., поради практическите съображения, разрешени съгласно стандарта. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се произчисляват.

30.2. МСФО 15 ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Заглавие на стандарта МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*

Естество на промяната МСФО15 Приходи от договори с клиенти е новият стандарт за признаване на приходи. Той заменя МСС 18 *Приходи*, който обхваща договори за стоки и услуги, както и МСС 11 *Договори за строителство*, който обхваща договори за строителство, и свързаните с тях ПКР и КРМСФО.

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.

Ефект Групата е оценила ефектите от прилагането на новия стандарт върху финансовия му отчет и е идентифицирало областите, които ще бъдат евентуално засегнати.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Групата услуги включват доставка на пратки от едно населено място до друго (куриерски услуги), универсална пощенска услуга и парични преводи. Продажните цени са съгласно единна тарифа на дружествата в Групата за оказваните услуги и/или конкретно договорени с клиента. Съгласно прилаганата до момента счетоводна политика, приходите от тези услуги се признават, на база етапа на завършеност към края на отчетния период. Съгласно изискванията на новия стандарт за приходите изпълнението на тези услуги удовлетворява критериите за признаване на приходите „в течение на период от време”, тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно с изпълнението на услугите от страна на дружествата в Групата, т.е прилаганият досега подход и метод за отчитане на приходите от услуги ще бъде запазен. Групата все още обмисля най-подходящ метод за измерване на напредъка съгласно МСФО 15. Независимо от избрания метод за измерване на напредъка по МСФО 15 поради краткосрочния характер на услугите (в рамките на няколко дни), ръководството на Групата очаква ефектът от евентуалната промяна от досега прилагания метод за измерване на напредъка да е несъществен.

Приходи от комбинирани договори

Групата продава услугите си както самостоятелно, така и в комбинация с допълнителни услуги, като обратна разписка, обявена стойност, събиране и изплащане на наложен платеж и др. Ръководството на Групата е проучило изискванията на МСФО 15 и е преценило, че ефектът от неговото прилагане няма да е съществен, тъй като услугите, предоставяни в комбинация не са разграничими сами по себе си и/или в контекста на договора.

При адаптирането на счетоводната си политика за прилагането на МСФО 15 Групата е анализирала и обмислила още счетоводното третиране на:

- *Различните форми на променливо възнаграждение* – променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размер на признатите кумулативно приходи. Групата няма практика да предоставя ценови отстъпки, бонус оборот и др. подобни. Като форма на променливо възнаграждение, прилагана от дружествата в Групата, ръководството е определило изплащаните неустойки, под формата на обезщетения за увредени и/или загубени пратки, за недоставени в срок и т.н. Съгласно досега прилаганата счетоводна политика

тези неустойки се отчитат като разход, когато възникват и в случаи, че не са за сметка на трето лице и/или застраховател. Съгласно МСФО 15 те се включват като цена на сделката и следва да бъдат отчетени в намаление на приходите още при признаването им на база етап на завършеност. Групата е направила приблизителна оценка и е установила, че ефектът от тази промяна е несъществен (ако съществува), доколкото изплатените обезщетения като цяло са несъществени (около 0,01% от приходите).

- *Представяне на договорни активи и договорни пасиви в отчета за финансовото състояние* - съгласно МСФО 15 търговските вземания са безусловни вземания, при които плащането на вознаграждението зависи единствено от изтичането на определен период от време. Ако само една от страните е изпълнила задълженията си Групата представя актив по договор или пасив по договор, в зависимост от изпълнението и получените от клиента плащания. МСФО 15 изисква активите и пасивите по договори с клиенти да бъдат представени отделно от търговските вземания и задължения в отчета за финансовото състояние. Това от своя страна евентуално би могло доведе до известна рекласификация към 1.01.2018 г. по отношение на признати търговски вземания по повод на услуги, фактурирани в следващия отчетен период (Приложение № 7). Ръководството на Групата все още е в процес на проучване дали тези начисления отговарят на дефиницията за търговско вземане съгласно МСФО 15 или са актив по договор.

Изисквания по представянето и за оповестяванията

Представянето и оповестяванията по МСФО 15 са в определена степен различни и повече детайлни спрямо текущите МСФО. Част от тях ще бъдат напълно нови за дружеството и ще изискват допълнителни оповестявания на информация. Като такива области то оценява следните: а) приблизителните счетоводни оценки и допускания свързани с: основни компоненти на политиките и договореностите с клиенти; определянето на индивидуалните пазарни цени; разпределението на цената на сделката между отделните задължения за изпълнение; приетите вероятности по оценката на сумата на променливото вознаграждение под формата на бонуси и отстъпки; съществен финансов компонент, предоставяни гаранции; б) прегрупиране и представяне на видовете приходи от клиенти в категории, които ще представят как съдържанието, сумата, времето и периода, и несигурностите, свързани с всеки от приходите и паричните потоци, са повлияни от различните икономически фактори.

Групата все още продължава да тества съответните системи, вътрешни контроли, политики и процедури, необходими за събирането и поддържането на изискваната информация за оповестяванията по МСФО 15.

Дата на прилагане от дружеството МСФО 15 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Групата е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2018 г. Сравнителните данни за 2017 г. няма да се преизчисляват.

30.3. МСФО 16 ЛИЗИНГ

Заглавие на МСФО 16 Лизинг стандарта

Естество на промяната МСФО 16 *Лизинг* е новият стандарт за третиране на лизинговите договори. Той заменя МСС 17 *Лизинги* и свързаните с него ПКР + КРМСФО.

МСФО16 установява принципи и правила за признаване, оценка, представяне и оповестяване на лизинга.

Отчитане при лизингополучателя

МСФО 16 установява лизингополучателите да отчитат всички лизинги по единен модел, който налага балансовото им признаване, аналогично на отчитането на финансовия лизинг по МСС 17. Съгласно новия стандарт един договор съдържа лизинг, ако той прехвърля правото да се контролира ползването на даден идентифициран актив. При стартирането на лизинга се признава актив, под формата на „правото на ползване” на отдадения актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми. Единствените изключения са лизингови договори с кратък срок и/или ниска стойност. Лизингополучателите ще признават разходи за лихви по лизинговото задължение и респ. амортизационен разход – за формирания актив: “право на ползване”. Допълнително, те ще трябва да отчитат преоценка на лизинговото задължение при настъпване на определени събития (като например, промени в условията на лизинговия договор, промени в бъдещите лизингови плащания поради промени в определени величини (индекс, процент и др.под.), които се използват при изчислението на лизинговите плащания). В тези случаи лизингополучателите признават промените като корекция на пасива по лизинговото задължение и на правото за ползване на актива.

Ако лизингополучателите изберат да ползват облекченията на стандарта за лизингови договори с кратък срок и/или на ниска стойност, то лизинговите плащания, свързани с тези договори следва да се отчитат като разходи на линеен принцип през периода на договора или на друга систематична база близка до отчитането на оперативен лизинг по МСС 17.

Отчитане при лизингодателя

МСФО 16 не променя съществено счетоводното отчитане на лизинга за лизингодателите. Те ще продължат да класифицират всеки лизингов договор като финансов или оперативен, прилагайки на практика правилата по същество на досегашния стандарт МСС 17 , които остават непроменени в новия МСФО 16.

Ефект МСФО 16 ще засегне основно оперативните лизинги на дружеството в качеството му на лизингополучател. Към датата на финансовия отчет то има съществени дългосрочни отменяеми ангажименти по договори за оперативен лизинг, оповестени в Приложение № 28.

Групата все още продължава своите анализи, оценки и уточнения на потенциалните ефекти от промените при отчитането на лизинговите договори при лизингополучателя, вкл. поради промяната на дефиницията за срок на лизинга и различното третиране на променливи лизингови плащания или на опциите за удължаване и прекратяване. Поради това, все още не е възможно да се изчислят

достатъчно точно размерите на активите „право на ползване” и на пасивите по лизинговото задължение, които ще трябва да се признаят при прилагане на новия стандарт за първи път и как това може да повлияе на печалбата или загубата на дружеството или класификацията на бъдещите парични потоци.

Дата на прилагане в групата на МСФО16 е задължителен за приложение за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г. Групата е решила да не го прилага по-рано. Тя е избрала модифицирано ретроспективно приложение на новите правила на стандарта, от 1.01.2019 г. Сравнителните данни за годината (2018 г.), предшестваща първоначалното прилагане няма да бъдат преизчислявани.

31. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

След датата на изготвяне на отчета не са настъпили значими събития, които да имат ефект върху консолидираните финансови отчети на групата към 31.12.2017 година.